

SADRŽAJ

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: BOŽIĆ JE ŽIVOT	147
DOKUMENTI	149
Poruka Svetoga oca Franje za 37. Svjetski dan mladih (20. studenoga 2022.): »Usta Marija i pohiti« (Lk 1, 39).....	149
Poruka Svetoga oca Franje za 56. Svjetski dan mira (1. siječnja 2023.): <i>Nitko ne može spasiti sâm sebe. Krenuti ispočetka nakon covid-19 da bismo zajedno zacrtali putove mira</i>	154
Poruka Europske konferencije komisijâ Pravda i mir: <i>Istina i pravda - stupovi poslijeratne pravde</i>	157
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole (6. prosinca 2022.)	159
Poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa prigodom Nedjelje Caritasa (6. prosinca 2022.): »Pratit će ih radost i veselje« (usp. Iz 35, 10)	161
Čestitka i poruka za Međunarodni dan osoba s invaliditetom (1. prosinca 2022.)..	163
➤ Izvještaji	164
Sastanak povjerenika za pastoral braka i obitelji i sjednica Vijeća HBK-a za život i obitelj (7. listopada 2022.).....	164
Priopćenje sa 65. Zasjedanja sabora HBK-a (19. listopada 2022.)	166
Susret Stalnoga vijeća HBK s predsjednikom Vlade RH (28. studenoga 2022.).....	168
Sjednica Pododbora za osobe s invaliditetom i sastanak s udrugama i zakladama (2. prosinca 2022.)	169
Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (7. prosinca 2022.)	171
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	172
Pravilnik za provedbu financijskog sustava u Biskupiji Krk	172
Godišnje klanjanje Presvetom.....	179
Mise »Pro familia et iuventute«.....	180
Obveze prema Ordinarijatu	182
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja.....	182
IZ POVJERENSTAVA	183
➤ Iz Povjerenstva za mlade: Korizmena duhovna obnova za mlade (»Betanija«, 3.-5. ožujka 2023.).....	183
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	184

Sjednica Upravnog vijeća Caritasa Biskupije Krk	184
Korizmena akcija »Zajedno možemo više«	184
Projekt »Prijatelji s mora«	184
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	185
Kronika biskupa Ivice Petanjka	185
➤ izvještaji	187
Caritasov »Dom Emaus« ovog ljeta ugostio 93 osobe iz Ukrajine	187
Jesenski susret vjeroučitelja (Krk, 24. rujna 2022.)	189
30. Obljetnica Pokreta za život krčke biskupije (Malinska, 8. listopada 2022.)	190
Održano biskupijsko hodočašće Majci Božjoj Trsatskoj (9. listopada 2022.)	193
Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 12. listopada 2022.)	195
Međunarodni znanstveni skup povodom 120. obljetnice Staroslavenske akademije i 70. obljetnice Staroslavenskog instituta (Krk, 20.-22. listopada 2022.)	196
Predbožićni susret redovnica krčke biskupije (Krk, 23. studenog 2022.)	198
Sastanak voditelja župnih Caritasa (Krk, 1. prosinca 2022.)	199
Susret biskupa Ivice Petanjka s ravnateljima odgojno-obrazovnih ustanova (Krk, 7. prosinca 2022.)	200
Obilježena 102. obljetnica preminuća sluge Božjega b. Antuna Mahnića (Krk, 7. prosinca 2022.)	201
U Biskupiji održano božićno čestitanje	203

BOŽIĆ JE ŽIVOT

Draga braćo i sestre!

Rado ističemo da je utjelovljenje i rođenje Sina Božjeg kao čovjeka događaj spasenja. Rođenje Isusa Krista, Boga koji je postao čovjekom, događaj je koji dijeli svijet na stari i na novi, na svijet do Krista i na svijet poslije Krista. Isus Krist stoji na granici dvaju svjetova koji imaju svoj kontinuitet, ali i svoj diskontinuitet.

Ima nešto što se ne prekida Kristovim dolaskom, a to je samo trajanje i opstanak ovog svijeta, u čiju povijest on ulazi svojim utjelovljenjem i rođenjem. Rođenje Boga kao čovjeka mijenja cjelokupnu sliku svemira. Od tog trenutka ništa više na ovom svijetu neće biti isto.

Makar je Bog vjekovima pripremao svoj dolazak i u narodu podržavao živu svijest, nadu i čežnju za njim, sam način njegova dolaska bio je potpuno iznenađenje. Bog kao tek novorođeno nejakom dijete, u neznatnom Betlehemu, od skromnih roditelja, u noćnoj tišini, među prezrenim pastirima... čini se kao nestvarna šala. Kao da nas sam Bog pita: Jeste li mogli zamisliti takvo što?

Dolazak Mesije na Zemlju najveći je događaj svijeta, ali njegov ulazak u povijest svijeta u liku nekog djeteta i sukladno tome način na koji će ostvarivati svoje mesijansko poslanje – ne kao onaj koji gospodari, nego kao Sluga koji u potpunosti želi vršiti volju Očevu i nesebično daje svoj život da ne izgubi ni jednoga koji je došao na svijet – nadilazi svaku moguću ljudsku zamisao i želju.

Sviđalo se to nama ili ne, prihvatili mi to ili odbacili, klanjali se tom neizrecivom Božjem iznenađenju ili ga prezirali, zamislili se nad ovim njegovim potezima i izvukli pouku za nas ili je ignorirali i odbacili, kakav god stav zauzeli, mi ga ni u čemu ne možemo promijeniti i ne možemo reći da se nije dogodio i da nismo za njega znali.

Bog je u središte spasenja svijeta stavio samog sebe kao netom novorođeni ljudski život. Tim i takvim dolaskom dao nam je poruku nad kojom se moramo zamisliti, ali koju nije nemoguće razumjeti.

Jedno od najbitnijih Božjih svojstava je da je on životvorac. Bog tvori život i daje ga, on je počelo svega stvorenoga i sve što živi nosi njegov pečat, a sam čovjek stvoren je na sliku njegovu, tj. nosi u sebi najdublje karakteristike svojstvene Bogu samome.

U svakom se čovjeku sam Bog izriče, a u svome Sinu kao čovjeku izrekao se u potpunosti, do kraja, sav nam se objavio. Bog je postao čovjekom! To je prva poruka Božića: Bog nam dolazi po nama, dolazi nam po čovjeku. Ako hoćemo Boga spoznati i ako ga hoćemo prihvatiti onda to možemo jedino preko čovjeka, u čovjeku i po čovjeku.

Ako je taj čovjek novorođeno dijete, on je čovjek koji u sebi ima sve ono što ga karakterizira kao čovjeka, sva obilježja naravi i duha koja će dati posebni pečat njegovoj

osobnosti po kojoj će biti jedinstven i neponovljiv u povijesti, ali sve to će se polako otkrivati i izlaziti na svjetlo dana kao njegova osobna objava. Zato možemo reći da je dijete čovjek u nastanku.

Sukladno tome, Bog kao novorođeno dijete je Bog koji se u potpunosti objavio, ali ga svatko od nas kako takvoga tek treba otkriti. Najprije trebamo takvog Boga htjeti uzeti u svoje naručje, privinuti ga na svoje srce. Dopustiti mu da počiva na našim rukama i našim grudima, a onda ćemo ga polako upoznavati kao što se upoznaje čovjeka: njegov karakter, potrebe, želje, očekivanja, ali i sva moguća iznenađenja koja samo dijete može priuštiti.

To je druga poruka Božića: samo ako se Boga primi u svoj život kao dijete, taj će nam se Bog – dijete svaki dan sve više otkrivati, objavljivati i voditi do bolje spoznaje nas samih.

Primiti dijete znači primiti život. Primiti početke života. Svaki dan biti svjedokom rasta i napretka tog života. To je treća poruka Božića: Božić je život. Bog je po svojoj naravi i u svojoj biti Život. Najveći pokazatelj toga je Božje jedinstvo i trojstvo. Unutar božanskih osoba Oca, Sina i Duha Svetoga je kolanje života, koje se iz njih prelijeva na sav stvoreni svijet, a u čovjeku dosiže svoj vrhunac.

Ako dva milenija nakon što nam je ta objava došla od samoga Sina Božjega i prebiva na ovoj Zemlji, suvremeni čovjek ove naše takozvane zapadne civilizacije to još nije shvatio onda se nalazimo u golemom problemu.

Bog je počelo svakog života, zato što je u njemu život i zato što se raduje da svagdje oko njega nastaje život koji će nositi njegova obilježja, ali svakome od nas daje mogućnost da razvije svoju originalnu, jedinstvenu i neponovljivu osobnost koja se ugrađuje u život svega svijeta.

Ako nakon svega mi u dvadeset i prvom stoljeću imamo problem sa životom i ne znamo cijeniti život, ne radujemo se novom životu, ne podržavamo ga i uzimamo za pravo sebi ono jedino što je Bog zadržao za sebe, onda u našoj civilizaciji fali ono najvažnije: nemamo života u sebi.

Onaj tko nema života u sebi ne može ga dati drugome. Ono što ne živi, mrtvo je u sebi. Ako se ne vratimo stvarnoj poruci Božića, ako ne stavimo Život u središte naše civilizacije, svi ovi napuhani komercijalni adventi neće biti niti za reciklažni otpad.

Božić nije igra za djecu, ni zabava za razuzdani svijet kojem kruha i igara nikada neće biti dosta. Rođenje Sina Božjega kao čovjeka središnji je događaj svijeta po kojem je Bog postao čovjekom i za svu se vječnost vezao uz čovjeka, kako bi svaki čovjek postao dijete Božje i ostao njegov za svu vječnost.

Svaki od nas kršćana ima obvezu ovu istinu naše vjere utjeloviti u svome životu, učiniti je vidljivom i prepoznatljivom i donositi je i svjedočiti ovom svijetu. U tom duhu čestitam Božić i želim blagoslovljenu novu godinu svakom tko se raduje životu, štiti i promiče njegove vrijednosti i tako izgrađuje Božje kraljevstvo u svijetu.

✠ Ivica Petanjak
biskup

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 37. SVJETSKI DAN MLADIH**— Svetkovina Krista Kralja, 20. studenoga 2022. —****»Usta Marija i pohiti« (Lk 1, 39)**

Dragi mladi!

Tema Svjetskog dana mladih u Panami glasila je: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi« (Lk 1, 38). Nakon tog događaja, krenuli smo na put prema novom cilju: susretu u Lisabonu 2023., puštajući da u našim srcima neprestano odjekuje Božji hitni poziv da ustanemo. I tako smo 2020. razmišljali nad Isusovim riječima: »Mladeži, kažem ti, ustani« (usp. Lk 7, 14). Prošle godine bili smo nadahnuti likom svetog Pavla apostola, kojemu je uskrsli Gospodin rekao: »Ustani! Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio« (usp. Dj 26, 16). Preostali dio puta do Lisabona proći ćemo zajedno s Djevicom iz Nazareta, koja je, odmah nakon navještenja, »ustala i pohitila« (usp. Lk 1, 39) pomoći svojoj rođakinji Elizabeti. Zajednički glagol tim trima temama je ustati, izraz koji – dobro je to podsjetiti – također ima značenje »uskrsnuti«, »probuditi se na život«.

U ovim tegobnim vremenima, kada je čovječanstvo, već pogođeno traumom pandemije, rastrgano dramom rata, Marija svima nama, a posebno vama, mladima poput nje, pokazuje put blizine i susreta. Iskreno se nadam i čvrsto vjerujem da će iskustvo koje će mnogi od vas doživjeti u Lisabonu u kolovozu sljedeće godine predstavljati novi početak za vas mlade i – zajedno s vama – za cijelo čovječanstvo.

Marija usta

Nakon anđelova navještenja, Marija se mogla usredotočiti na samu sebe, na brige i strahove povezane s njezinim novim stanjem. Ali ne, ona se, naprotiv, potpuno pouzdaje u Boga i prije svega misli na Elizabetu. Ona ustaje i izlazi na svjetlost dana, gdje sve vrvi od života i gdje je sve u pokretu. Iako je neočekivana anđelova poruka izazvala »potres« u njezinim planovima, ta mlada žena ne dopušta da ostane paralizirana jer je u njoj Isus, snaga uskrsnuća. U sebi već nosi Žrtvovano, ali uvijek živo Janje. Ustaje i kreće na put, jer je sigurna da su Božji planovi najbolji mogući projekt njezina života. Marija postaje hram Božji, slika Crkve hodočasnice, Crkve koja izlazi i stavlja se u službu, Crkve koja donosi Radosnu vijest!

Doživjeti prisutnost uskrsloga Krista u vlastitom životu, susresti ga »živog«, najveća je duhovna radost, eksplozija svjetlosti, koja nikoga ne može ostaviti mirnim. To je nešto što te odmah pokreće i tjera da donosiš tu poruku drugima i svjedočiš radost toga susreta. To je i razlogom žurbe prvih učenika u danima nakon uskrsnuća: »One otiđoše

žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčaše javiti njegovim učenicima« (Mt 28, 8).

U izvješćima o uskrснуću često se koriste dva glagola: *probuditi se* i *ustati*. Njima nas Gospodin potiče da iziđemo na svjetlo, da pustimo da nas On vodi kako bismo prešli prag svih svojih zatvorenih vrata. »To je značajna slika za Crkvu. I mi, kao Gospodinovi učenici i kao kršćanska zajednica, pozvani smo brzo ustati kako bismo ušli u dinamičnu stvarnost uskrснуća i dopustili Gospodinu da nas vodi putovima koje nam On želi pokazati« (*Homilija na svetkovinu svetih apostola Petra i Pavla*, 29. lipnja 2022.).

Gospodinova Majka uzor je dinamičnim mladim ljudima, koji ne stoje nepomično pred zrcalom, gledajući u njemu vlastiti odraz, niti dopuštaju da postanu »zarobljenici« interneta. Ona je potpuno okrenuta onome što je izvana. Ona je žena uskrsnica u trajnom stanju »izlaska«, izlaženja iz sebe same prema velikom Drugom koji je Bog i prema drugima, svojoj braći i sestrama, osobito onima koji su u najvećoj potrebi, kao što je bila njezina rođakinja Elizabeta.

...i pohiti

Sveti Ambrozije iz Milana, u svom komentaru na Lukino Evanđelje, piše da je Marija žurno pohitila u gorje »jer se radovala obećanju i željela pobožno izvršiti jednu službu, s poletom koji je plod njezine duboke radosti. Gdje je drugdje, ispunjena Bogom, trebala pohititi ako ne u visine!? Milost Duha Svetoga ne zna za spore, teške korake«. Marijina žurba stoga je izraz duha revnog služenja, radosnog navještaja i spremnosti da se odmah odgovori na milost Duha Svetoga.

Marija je prihvatila izazov koji je predstavljala njezina starija rođakinja u potrebi i na njega odgovorila. Nije ustuknula, nije ostala ravnodušna. Više je mislila na druge nego na sebe, što je u njezin život unijelo dinamiku i entuzijazam. Svatko od vas se može zapitati: kako odgovaram na potrebe koje vidim oko sebe? Mislim li odmah kako naći opravdanje da oko toga ništa ne poduzimam ili pokazujem zanimanje i stavljam se na raspolaganje? Naravno, ne možete riješiti sve probleme svijeta. Ali možda možete početi s problemima svojih najbližih, s izazovima u vlastitom okruženju. Netko je jednom rekao Majci Terezi: »Ovo što Vi činite samo je kap u moru«. A ona je odgovorila: »Ali da to nisam učinila, ocean bi imao jednu kap manje«.

Kad je posrijedi konkretna i hitna potreba, treba djelovati brzo. Koliko ljudi na svijetu čeka da ih posjeti netko tko će se brinuti o njima! Kolike starije osobe, bolesnici, zatvorenici i izbjeglice trebaju naš suosjećajni pogled, naš posjet, brata ili sestru koji će prijeći barijere ravnodušnosti!

Koje »žurbe« pokreću vas, dragi mladi prijatelji? Što je to što vam daje osjetiti da se trebate žurno pokrenuti i naprosto ne možete mirno stajati na svome mjestu? Mnogi ljudi pogođeni pandemijom, ratom, prisilnim migracijama, siromaštvom, nasiljem i klimatskim katastrofama pitaju se: Zašto se to meni događa? Zašto baš ja? Zašto sada? I tako je

središnje pitanje našeg postojanja: *za koga* sam ja? (usp. postsinodalna apostolska pobudnica *Christus vivit*, br. 286).

Žurba djevojke iz Nazareta je žurba onih koji su od Gospodina primili izvanredne darove i koji ih jednostavno ne mogu ne dijeliti s drugima, kako bi se na druge izlila neizmjerena milost koju su doživjeli. To je žurba onih koji znaju tuđe potrebe staviti ispred svojih. Marija je primjer mlade osobe koja ne gubi vrijeme na to da pokuša privući pažnju ili da dobije priznanje od drugih – kao što se događa kad postanemo ovisni o »lajkovima« na društvenim mrežama – već se pokreće i traži najautentičniju vezu s njima koja proizlazi iz susreta, dijeljenja, ljubavi i služenja.

Još od trenutka Navještenja, kad je prvi put krenula u posjet svojoj rođakinji, Marija ne prestaje prolaziti kroz vrijeme i prostor kako bi posjećivala svoju djecu koja trebaju njezinu brižnu pomoć. Naš nas put, *kad je Bog s nama*, vodi izravno u srce svakog našeg brata i sestre. Kolika svjedočanstva dobivamo od ljudi koje je »pohodila« Marija, Isusova Majka i Majka naša! U koliko je dalekih krajeva svijeta Marija – ukazanjima ili posebnim milostima – kroz stoljeća pohodila svoj narod! Gotovo da nema mjesta na svijetu koje nije posjetila. Majka Božja hoda usred svoga naroda, nošena brižnom nježnošću, preuzimajući na sebe teret tjeskobâ i nedaća. I gdje god postoji njoj posvećeno svetište, crkva ili kapela, tamo njezina djeca hrle u velikom broju. Koliko je samo izraza pučke pobožnosti! Hodočašća, blagdani, prošnje, primanje slikâ u domove i još mnogo toga konkretni su primjeri živog odnosa između Majke Božje i njezina naroda koji se uzajamno posjećuju!

Dobra nas žurba tjera prema visinama i prema drugom

Dobra nas žurba uvijek tjera prema visinama i prema drugome. Ali postoji i žurba koja nije dobra, kao što je na primjer ona koja nas može dovesti do toga da živimo površno, da sve shvaćamo olako, bez predanog zalaganja ili pažnje, bez stvarnog sudjelovanja u onome što činimo. To je ona žurba kad živimo, učimo, radimo ili se susrećemo s drugima, a da u to nije uključena glava, a još manje srce. To se može dogoditi u međuljudskim odnosima: u obitelji, kad zapravo nikada ne slušamo zaista druge i ne provodimo vrijeme s njima; u prijateljstvima, kad od prijatelja očekujemo da nas ugosti i zadovolji naše potrebe, ali kad vidimo da je u krizi i da nas treba odmah ga počinjemo izbjegavati i okrećemo se nekom drugome; pa čak i u odnosima sa svojim najdražima, u odnosima među zaručnicima, rijetki imaju strpljenja da se međusobno dobro upoznaju i dublje razumiju. Isti taj stav možemo pokazati i u školi, na poslu i u drugim područjima svakodnevnog života. Međutim, sve što se u životu odigrava u žurbi teško da će uroditi plodom. Postoji opasnost da će ostati besplodno. Kao što čitamo u knjizi Mudrih izreka: »Namisli marljivoga samo su na korist, a nagloga – onoga koji je u lošoj žurbi – samo na siromaštvo« (21, 5).

Kad Marija konačno stiže u Zaharijin i Elizabetin dom, događa se prekrasan susret! Elizabeta na sebi doživljava čudesni Božji zahvat, koji joj daje sina, iako je već u poodmakloj dobi. Imala bi razloga da prva govori o sebi samoj, ali nije zaokupljena

sobom, već se okreće svojoj mladoj rođakinji i plodu njezine utrobe. Čim čuje njezin pozdrav, Elizabeta se ispunja Duhom Svetim. Takva iznenađenja i nagli izljevi Duha događaju se kad nudimo pravo gostoprimstvo, kad u središte stavljamo gosta, a ne sebe. Vidimo to također u priči o Zakeju. U Lukinom Evanđelju (19, 6) čitamo: »Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu: "Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući." On žurno siđe i primi ga sav radostan« (Lk 19, 5-6).

Mnogima se od nas dogodilo da nam je, potpuno neočekivano, Isus došao ususret: u njemu smo prvi put doživjeli blizinu, poštivanje, potpunu odsutnost predrasuda i osuđivanja, pogled milosrđa kakav nikada prije nismo sreli kod drugih. I ne samo to: osjetili smo i da se Isus nije zadovoljio time da nas gleda iz daljine, već nam je želio biti blizu i s nama podijeliti svoj život. Radost tog iskustva potaknula nas je da ga žurno prihvatimo, da osjetimo hitnu potrebu da budemo s njim i bolje ga upoznamo. Elizabeta i Zaharija ugostili su Mariju i Isusa! Naučimo od to dvoje starijih ljudi što znači gostoprimstvo! Pitajte svoje roditelje, svoje bake i djedove, a i starije članove svojih zajednica što za njih znači biti gostoljubiv prema Bogu i svojim bližnjima. Vrijedi poslušati iskustva onih koji su vam prethodili.

Dragi mladi, došlo je vrijeme da žurno krenemo u konkretne susrete, da zbiljski prihvatimo one koji su drugačiji od nas, kao što je bio slučaj s mladom Marijom i starijom Elizabetom. Samo tako ćemo moći premostiti udaljenosti između generacija, društvenih klasa, etničkih skupina, kao i svih vrsta grupa i kategorija, pa čak i stati na kraj ratovima. Mladi su uvijek nada novog jedinstva za rascjepkano i podijeljeno čovječanstvo. Ali samo ako imaju sjećanje, samo ako slušaju drame i snove starijih. »Nije slučajno što se rat vratio u Europu u vrijeme kad s povijesne scene odlazi generacija koja ga je doživjela u prošlom stoljeću« (*Poruka za 2. Svjetski dan baka, djedova i starijih osoba*). Potreban je savez između mladih i starih kako se ne bi zaboravile lekcije iz prošlosti i kako bi se prevladalo polarizacije i ekstremizme ovoga vremena.

U svojoj poslanici Efežanima, Pavao naviješta: »Sada pak, u Kristu Isusu, vi koji nekoć bijaste daleko, dođoste blizu – po Krvi Kristovoj. Doista, on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnici, neprijateljstvo razori u svome tijelu« (2, 13-14). Isus je Božji odgovor na izazove s kojima se čovječanstvo suočava u svakom dobu. I taj odgovor Marija nosi u sebi dok ide Elizabeti. Najveći dar koji Marija donosi svojoj starijoj rođakinji jest dar samog Isusa. I njezina konkretna pomoć zasigurno je vrlo dragocjena. Ali ništa nije moglo ispuniti Zaharijin dom takvom radošću i takvom puninom kao prisutnost Isusa u krilu Djevice, koja je postala šator Boga živoga među ljudima. U tom planinskom kraju Isus je, samom svojom prisutnošću i bez ijedne riječi, održao svoju prvu »propovijed na gori«. U tišini proglašava blaženima malene i krotke koji se uzdaju u Božje milosrđe.

Moja poruka vama, mladi prijatelji, a ujedno i velika poruka koju Crkva donosi je Isus! *Dà*, On sâm, njegova beskrajna ljubav prema svakome od nas, njegovo spasenje i novi život koji nam je darovao. A Marija je uzor kako prihvatiti taj neizmjerni dar u našem životu i podijeliti ga s drugima, tako da i mi sami postanemo nositelji Krista, njegove milosrdne ljubavi, njegova velikodušnog služenja napaćenom čovječanstvu.

Svi zajedno u Lisabon!

Marija je bila mlada žena poput mnogih od vas. Bila je jedna od nas. Biskup Tonino Bello ovako je o njoj pisao: »Sveta Marijo [...] znamo dobro da ti je suđeno ploviti pučinom. Ali ako te silimo da jedriš blizu obale, to nije zato što te želimo zadržati uz obalu koje se mi držimo, nego zato što te želimo vidjeti tako blizu obala našeg malodušja i tako postati svjesni da smo, poput tebe, pozvani odvažno se otisnuti na pučine slobode« (*Maria donna dei nostri giorni*, San Paolo, Cinisello Balsamo 2012., 12-13).

Kao što sam spomenuo u prvoj poruci ove trilogije, iz Portugala su u 15. i 16. stoljeću mnogi mladi ljudi – uključujući i mnoge misionare – kretali u nepoznate svjetove, također kako bi s drugim ljudima i narodima podijelili svoja iskustva susreta s Isusom (usp. *Poruka za Svjetski dan mladih 2020.*). A upravo je tu zemlju Marija na poseban način željela posjetiti početkom 20. stoljeća, kada je iz Fatime ljudima svih životnih dobi uputila snažnu i zadivljujuću poruku Božje ljubavi, koja nas poziva na obraćenje i istinsku slobodu. Svakom od vas i svakoj od vas ponovno upućujem srdačan poziv da sudjelujete u velikom interkontinentalnom hodočašću mladih, čiji će vrhunac biti proslava Svjetskog dana mladih u Lisabonu u kolovozu sljedeće godine. Ujedno vas podsjećam da ćemo 20. studenoga ove godine, na svetkovinu Krista Kralja, slaviti Svjetski dan mladih u partikularnim Crkvama diljem svijeta. U tome smislu, nedavni dokument Dikasterija za laike, obitelj i život *Pastoralne smjernice za proslavu Svjetskog dana mladih u partikularnim Crkvama* može biti od velike pomoći svima koji su uključeni u pastoralni rad s mladima.

Dragi mladi, velika mi je želja da na Svjetskom danu mladih ponovno iskusite radost susreta s Bogom i svojom braćom i sestrama. Nakon dugoga razdoblja odvojenosti i izolacije, u Lisabonu ćemo – uz Božju pomoć – ponovno zajedno otkriti radost bratskoga zagrljaja među narodima i naraštajima, zagrljaja pomirenja i mira, zagrljaja novog misionarskog bratstva! Neka Duh Sveti zapali u vašim srcima želju da ustanete te radost zajedničkog hoda, u sinodalnom stilu, ostavljajući za sobom sve lažne granice. Sada je vrijeme da ustanemo! Ustanimo žurno! Poput Marije, nosimo Isusa u sebi da ga možemo svima približiti! U ovom lijepom razdoblju vašega života, idite naprijed i ne odgađajte ono što Duh Sveti može učiniti u vama! Od sveg srca blagoslivljam vaše snove i vaše korake.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 15. kolovoza 2022., svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije.

papa Franjo

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 56. SVJETSKI DAN MIRA**— 1. siječnja 2023. —****Nitko ne može spasiti sâm sebe.****Krenuti ispočetka nakon COVID-19 da bismo zajedno zacrtali putove mira**

»A o vremenima i trenucima nije, braćo, potrebno pisati vam. Ta i sami dobro znate da Dan Gospodnji dolazi baš kao kradljivac u noći« (Prva poslanica svetoga Pavla Solunjanima 5, 1-2).

1. Tim je riječima apostol Pavao pozvao zajednicu u Solunu da, u iščekivanju susreta s Gospodinom, ostane postojana, s nogama i srcem čvrsto na zemlji, sposobna pažljivim pogledom promatrati stvarnost i događaje povijesti. Čak i kad se događaji u našem životu čine tragičnima i osjećamo se gurnutima u mračni i teški vrtlog nepravde i patnje, pozvani smo pobrinuti se da nam srce bude otvoreno nadi, staviti svoje pouzdanje u Boga koji nam daje svoju prisutnost, koji nas prati s nježnošću, podupire nas u našim naporima i nastojanjima i, iznad svega, usmjerava nas na našem putu kroz život. Zato sveti Pavao neprestano potiče zajednicu na budnost, traženje dobrote, pravde i istine: »ne spavajmo kao ostali, nego bdijmo i trijezni budimo« (5, 6). To je poziv da budemo budni, da se ne zatvaramo u strah, patnju ili rezignaciju, da ne podlegnemo rastresenosti, da ne klonemo duhom, nego da budemo poput stražara koji znaju ostati budni i uočiti prva svjetla zore, posebno u trenucima najveće tame.

2. COVID-19 nas je bacio u tamnu noć, izbacivši nas iz kolotečine našeg svakodnevnog života, poremetivši naše planove i navike, narušivši prividan mir čak i najprivilegiranijih društava, uzrokujući nesnalaženje i patnju i prouzročivši smrt velikog broja naše braće i sestara.

Našavši se u vrtlogu neočekivanih izazova i u jednoj situaciji koja nije bila sasvim jasna ni sa znanstvenoga gledišta, svijet zdravstva se pokrenuo kako bi ublažio golemu patnju i pokušao pronaći lijek, a jednako tako i političke vlasti koje su morale poduzeti značajne mjere u pogledu organizacije i upravljanja u hitnim situacijama.

Osim tjelesnih simptoma, COVID-19 je izazvao opću slabost koja se ukorijenila u srcima mnogih pojedinaca i obitelji, s nezanemarivim posljedicama, pojačanim dugim razdobljima izolacije i raznim vrstama ograničenja slobode.

Ne smijemo, k tome, zaboraviti da je pandemija dotakla neke neuralgične točke društvenog i gospodarskog poretka, ukazavši na proturječnosti i nejednakosti. Ugrozila je sigurnost zaposlenja mnogih pojedinaca i dodatno pogoršala problem usamljenosti koji uzima sve više maha u našim društvima, naročito usamljenosti najslabijih i najsiromašnijih. Sjetimo se samo, na primjer, milijuna neformalnih radnika u mnogim dijelovima svijeta koji su ostali bez posla i bez ikakvih potpora tijekom razdoblja karantene.

Pojedinci i društvo rijetko napreduju u situacijama koje izazivaju takav osjećaj poraza i gorčine. Tada, naime, dolazi do slabljenja napora koje se ulaže u izgradnju mira kao i do

raspirivanja društvenih sukoba, frustracija i nasilja raznih vrsta. U tome smislu, čini se da je pandemija uzdrmala i najmirnije dijelove našeg svijeta, otkrivajući bezbrojne ranjivosti.

3. Nakon tri godine, došlo je vrijeme da se preispitamo, učimo, rastemo i dopustimo da se u nama kao pojedincima i u zajednici dogodi duboka promjena; da iskoristimo ovo povlašteno vrijeme kako bi se pripremili za "dan Gospodnji". Više sam puta ponovio da iz krize nikad ne izlaziš isti: iz nje izlaziš ili bolji ili gori. Pozvani smo danas zapitati se: što smo naučili iz ove pandemijske situacije? Kojim nam je novim putovima krenuti da se oslobodimo okova svojih starih navika, kako bismo bili bolje pripremljeni i odvažili se na nešto novo? Koje znakove života i nade možemo uočiti kako bismo krenuli naprijed i pokušali naš svijet učiniti boljim mjestom?

Nakon što smo se izravno osvjedočili u krhkost koja karakterizira ljudsku stvarnost i našu osobnu egzistenciju, možemo zasigurno reći da najveća lekcija kojoj nas je COVID-19 naučio jest svijest da svi trebamo jedni druge, da je naše najveće, ali i najkrhkije blago ljudsko bratstvo, utemeljeno na našem zajedničkom bogosinovstvu, te da se nitko ne može sâm spasiti. Prijeko je potrebno, stoga, zajedno tražiti i promicati univerzalne vrijednosti koje su putokazi na putu koji vodi do tog ljudskog bratstva. Naučili samo također da povjerenje koje smo polagali u napredak, tehnologiju i učinke globalizacije nije bilo samo pretjerano, nego se pretvorilo u individualističku i idolopokloničku opijenost, ugrozivši jamstva pravde, sklada i mira za kojima tako silno žudimo. U našem svijetu u kojem se sve odvija velikom brzinom, rašireni problemi neravnoteža, nepravdi, siromaštava i marginalizacija vrlo često raspiruju nemire i sukobe, te uzrokuju nasilje, pa čak i ratove.

Dok je s jedne strane pandemija sve to iznijela na vidjelo, s druge strane imali smo priliku otkriti pozitivne stvari kao blagodat povratka poniznosti, zatim smanjenje nekih konzumerističkih zahtjeva, obnovljeni osjećaj solidarnosti koji nas poziva da zbacimo sa sebe oklop svoje sebičnosti i otvorimo se patnjama i potrebama drugih, te, na kraju, predano zalaganje, u nekim slučajevima doista herojsko, mnogih osoba koje su se žrtvovale kako bi svi mogli što je bolje moguće prebroditi dramu koju je izazvala ta hitna situacija.

Iz tog iskustva proizišla je snažnija svijest koja poziva sve narode i države, da ponovno u središte stave riječ "zajedno". Naime, upravo zajedničkim naporima, u bratstvu i solidarnosti, gradimo mir, osiguravamo pravdu i prolazimo kroz najbolnije događaje. Najučinkovitiji odgovori na pandemiju bili su oni u kojima su se društvene skupine, javne i privatne institucije i međunarodne organizacije udružile, ostavljajući po strani svoje partikularne interese, kako bi odgovorile na taj izazov. Samo mir koji se rađa iz bratske i nesebične ljubavi može nam pomoći prevladati osobne, društvene i svjetske krize.

4. I baš kad smo se usudili nadati da je najgore u noći pandemije COVID-19 iza nas, nova strašna nesreća zadesila je čovječanstvo. Svjedoci smo izbijanja još jedne pošasti: još jednog rata, koji se dijelom može usporediti s COVID-19, no koji je posljedica krivih ljudskih odluka. Rat u Ukrajini odnosi nevine žrtve i širi neizvjesnost, ne samo među onima koji su njime izravno pogođeni, već, na širi i neselektivan način, i među onima koji tisućama kilometara daleko trpe njegove kolateralne posljedice – dovoljno je podsjetiti samo na probleme s opskrbom žitom i cijene goriva.

To, zasigurno, nije doba nakon COVID-a kakvom smo se nadali ili očekivali. Ovaj rat, kao i svi drugi sukobi diljem svijeta, poraz je za čitavo čovječanstvo, ne samo za strane koje su u njega izravno uključene. Dok je cjepivo za COVID-19 pronađeno, za rat još uvijek nisu pronađena prava rješenja. Sigurno da je virus rata teže pobijediti od virusa koji po- gađaju ljudsko tijelo, jer ne dolazi izvana, nego iznutra, iz srca čovječjega nagrđena grije- hom (usp. Markovo Evanđelje 7, 17-23).

5. Što se, dakle, od nas traži? Traži se, prije svega, da dopustimo da nam se srce promijeni izvanrednom situacijom koju smo proživjeli, to jest da dopustimo Bogu da, preko ovog povijesnog trenutka, preobrazi naše uobičajene kriterije tumačenja svijeta i stvarnosti. Ne smijemo više misliti samo na to kako čuvati svoje osobne ili nacionalne interese, nego se moramo voditi idejom općeg dobra, s istančanim osjećajem za zajed- nički život, odnosno kao "mi" otvoren sveopćem bratstvu. Ne možemo težiti samo tome da zaštitimo same sebe, već je kucnuo čas da se svi zalažemo oko ozdravljenja našeg društva i našeg planeta, stvarajući temelje za pravedniji i mirniji svijet, ozbiljno predan traženju dobra koje će doista biti opće.

Kako bismo to učinili i živjeli bolje nakon izvanrednog stanja COVID-19, ne možemo zanemariti temeljnu činjenicu: mnoge moralne, društvene, političke i ekonomske krize koje doživljavamo međusobno su povezane, a ono na što gledamo kao na pojedinačne probleme zapravo su jedni drugima uzrok ili posljedica. Stoga smo pozvani na izazove našeg svijeta odgovoriti odgovorno i suosjećajno. Moramo ponovno razmotriti pitanje osiguravanja javnozdravstvene zaštite za sve; promicati mirovne napore za okončanje su- koba i ratova koji i dalje uzrokuju žrtve i siromaštvo; zajednički i složno brinuti o našem zajedničkom domu i provoditi jasne i učinkovite mjere za borbu protiv klimatskih prom- jena; boriti se protiv virusa nejednakosti i osigurati hranu i pristojan posao za sve, podu- pirući one koji ne zarađuju niti minimalnu plaću i nalaze se u vrlo teškim situacijama. Sablazan gladovanja cijelih naroda ostaje otvorena rana. Moramo, kroz odgovarajuće po- litike, poduzeti odgovarajuće mjere za promicanje prihvaćanja i integracije, posebno u pogledu migranata i onih koji žive kao odbačeni u našem društvu. Samo ako se u tim situacijama budemo predano žrtvovali, s altruističkom željom nadahnutom Božjom be- skrajnom i milosrdnom ljubavlju, moći ćemo graditi novi svijet i pomoći u izgradnji Božjeg Kraljevstva, koje je kraljevstvo ljubavi, pravde i mira.

Dijeleći s vama ova razmišljanja, izražavam nadu da ćemo u novoj godini moći hodati zajedno i okoristiti se onim čemu nas povijest može naučiti. Upućujem svoje najbolje želje šefovima država i vlada, čelnim ljudima međunarodnih organizacija i vođama raznih reli- gija. Svim muškarcima i ženama dobre volje želim da uzmognu izgrađivati iz dana u dan, kao mirotvorci, dobru godinu! Neka Marija Bezgrješna, Isusova Majka i Kraljica mira, za- govora nas i čitavi svijet!

Iz Vatikana, 8. prosinca 2022.

papa Franjo

PORUKA EUROPSKE KONFERENCIJE KOMISIJÂ PRAVDA I MIR

Istina i pravda - stupovi poslijeratne pravde

U povodu Međunarodnog dana ljudskih prava, koji se obilježava 10. prosinca, Europska konferencija komisijâ za pravdu i mir (*Iustitia et pax Europe*), čija je članica i Komisija Hrvatske biskupske konferencije »*Iustitia et pax*«, objavila je nekoliko razmišljanja o poslijeratnoj pravdi (*ius post bellum*) u svjetlu sukoba u Ukrajini. Želeći upoznati hrvatsku javnost s tim složenim pitanjem, a u svjetlu sličnih pitanja koja su se i u našem društvu pojavila nakon Domovinskog rata i još su danas prisutna, prijevod teksta donosimo u cijelosti.

Već mjesecima bjesni agresorski rat Ruske Federacije protiv Ukrajine, protivan međunarodnom pravu. Iz velike zabrinutosti za ljude koji pate u tomu brutalnom ratu, Europska konferencija komisijâ *Iustitia et Pax* (*Justice and Peace Europe*) u više je prigoda progovorila o kršenju međunarodnog prava,^[1] ne samo osuđujući rusku agresiju i ratne zločine, kao i bezbrojna kršenja ljudskih prava, već i pozivajući političke vođe da pronađu rješenje za taj sukob. Prvi cilj zasigurno mora biti utišavanje oružja kako bi se na temelju toga stvorili uvjeti za održiv i pravedan mir između Rusije i nezavisne Ukrajine, ali i između Rusije i Europe.

Dan ljudskih prava 2022. godine prigoda je da izrazimo još nekoliko razmišljanja o prijeko potrebnom oblikovanju mira nakon oružanog sukoba. Nadamo se da će međunarodna zajednica sebi dati zadatak da razvije obvezujući *ius post bellum* prema međunarodnom pravu, uz postojeći *ius ad bellum* i *ius in bello*.

Međunarodno pravo još ne poznaje eksplicitan *ius post bellum*, ali postoje bogati izvori iz kojih bi ih zajednica državâ mogla crpsti. Sjetimo se, primjerice, koncepta odgovornosti za zaštitu, koji se u svojem sveobuhvatnom shvaćanju temelji na tri stupa: odgovornosti za sprječavanje, reakciju i obnovu. Katoličko socijalno učenje također može dati važan poticaj za formalan razvoj *ius post bellum* tako što ustrajava na istini i pravdi kao temeljnim stupovima za rješavanje oružanog sukoba.

Istina u ovom kontekstu znači da se na početku mirovnih procesa mora sagledati, razotkriti i naglasiti mnogostruko stradanje ljudi, jer u ratu ne nalazimo samo vojno nasilje protiv vojnikâ ili vojnih objekata. Naprotiv, rat u Ukrajini još jednom nam bolno pokazuje kako spirale nasilja eskaliraju u sjeni ratova. Brojne civilne žrtve, najteža kršenja ljudskih prava i ratni zločini doveli su do pitanja genocida. Dokumentacija putem službenih istražitelja, ali i putem obavještajnih podataka otvorenog izvora (OSINT), jest ključna. Žrtve i javnost imaju pravo na potpuno objašnjenje; ono je ključno za pripremu terena za mir i pomirenje. Stoga se mora imenovati odgovorne za rat, dokumentirati ratne zločine i kršenja ljudskih prava i međunarodnoga prava, i identificirati odgovorne. U unutarnjem sukobu taj se zadatak može povjeriti neovisnoj komisiji za istinu, prema mogućnosti s man-

datom UN-a. U danim okolnostima ruske agresije na Ukrajinu postoji potreba za dogovorenim pravnom procedurom, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. Treba obuhvatiti istragu, osudu i kažnjavanje odgovornih za agresiju i kršenje ljudskih prava, zakona i običaja ratovanja. Samo utvrđivanje istine, međutim, nije dovoljno.

Pravda mora biti zadovoljena. Odgovorni moraju odgovarati. S Međunarodnim kaznenim sudom (ICC), međunarodna zajednica stvorila je instituciju za tu svrhu. Pozdravljamo to što je već 2. ožujka 2022. godine tužitelj ICC-a otvorio istragu o situaciji u Ukrajini i što od 25. travnja 2022. surađuje s međunarodnim istražnim timom koji podržava EUROJUST[2]. Nadalje, budući da »zločin agresije« ne pripada u nadležnost ICC-a, podržavamo poziv Europskog parlamenta od 19. svibnja ove godine na uspostavu posebnoga međunarodnog suda uz potporu Ujedinjenih naroda, koji će istražiti i procesuirati taj zločin. Odbor ministara Vijeća Europe u odluci od 15. rujna 2022. također je izrazio potrebu za sveobuhvatnim mehanizmom za procesuiranje ruske agresije. Napominjemo i da je Europski parlament 23. studenog ove godine proglasio Rusiju državom sponzorom terorizma. Nažalost, također moramo primijetiti da je ICC tup mač, jer je njegova moć provedbe blokirana time što ga važne države odbijaju priznati. Prihvaćanje učinkovitog *ius post bellum* pretpostavlja stoga da oni koji su odgovorni za patnje i zločine moraju odgovarati pred međunarodnim sudom. Ali to je, naravno, samo jedna strana pravde. S druge strane, opravdan je zahtjev da obnovu ili ponovnu gradnju infrastrukture ne snose žrtve oružanog sukoba, nego počinitelji. I u tomu bi poslijeratni zakon, utemeljen u međunarodnom pravu, morao utvrditi odgovarajuće postupke. To bi moglo uključivati načelo univerzalne jurisdikcije i dosljednoga kaznenoga progona i kažnjavanja zločinaca u bilo kojoj zemlji koja ih može uhititi.

Postoji i nekoliko drugih ozbiljnih pitanja koja treba riješiti u istini *ius post bellum*. U vezi s ruskim agresorskim ratom protiv Ukrajine, spominjemo sljedeće: potrebno je uspostaviti program naknade materijalne štete i buduća uloga Rusije u međunarodnoj areni trebala bi ovisiti o poštivanju toga zahtjeva. Dana 30. studenoga predsjednik Europske komisije predložio je zapljenu ruske imovine zamrznute pod sankcijama EU-a i njihovu uporabu za financiranje skupe obnove Ukrajine. Nadalje, potrebno je poduzeti nove napore u radu na kooperativnom modelu sigurnosti koji je usmjeren na zaštitu ljudi, njihovih prava i općeg dobra, a ne na državni interes. Očito je da europski sigurnosni model mora biti dio obnovljene globalne sigurnosne arhitekture. I konačno, potrebna je hitna ozbiljna rasprava o razoružanju – posebice u pogledu nuklearnog oružja. *Ius post bellum* ponudio bi našem svijetu nadu da će iz čisto poslijeratnog poretka prijeći na istinski mirovni poredak.

Zaključno, želimo naglasiti da *ius post bellum* nije sinonim za održiv i pravedan mir. Umjesto toga, ono pruža osnovu na kojoj se mogu pokrenuti procesi mira i pomirenja. Papa Franjo je u svojoj enciklici *Fratelli tutti* jasno naglasio tu povezanost: »Nije riječ o prijedlogu oprostjenja koje uključuje odricanje od vlastitih prava pred pokvarenim moćnikom, kriminalcem ili nekime tko narušava naše dostojanstvo. Pozvani smo ljubiti sve, bez iznimke, ali ljubiti tlačitelja ne znači dopustiti mu da ostane takav ili ga pustiti da vjeruje kako je ono što čini prihvatljivo... Onaj tko trpi nepravdu mora silom braniti svoja i prava

svoje obitelji, upravo zato što mora čuvati dostojanstvo koje mu je dano, dostojanstvo koje Bog ljubi. Ako je zločinac učinio neko zlo meni ili nekoj meni dragoj osobi, nitko mi ne može zabraniti da tražim pravdu i učinim sve da ta osoba – ili bilo koja druga – ponovno ne nanese zlo meni ili drugima. To je moje pravo, a opraštanje ni na koji način ne dokida tu potrebu nego je, štoviše, zahtijeva« (br. 241). Doista, oprost zahtijeva priznanje krivnje i spremnost na oprost. Zahtijeva susret i dijalog. Zahtijeva volju da se u drugome ne vidi neprijatelja, nego čovjeka. No, prije svega, zahtijeva strpljenje i vrijeme jer mir i procesi pomirenja zadaća su naraštaja.

9. prosinca 2022. godine

Izvršni odbor Pravda i mir Europe

[1] Usp.: Izvršni odbor Europske konferencije komisijâ Iustitia et pax poziva na mir i trenutni prekid vatre u Ukrajini, u: http://www.juspax-eu.org/en/dokumente/220225-JPE-ExCo_Ukraine.pdf; usp. »'Mir je plod pravde'. Izjava generalnih tajnika nacionalnih komisija Iustitia et pax Europe okupljenih u Szombathelyju u Mađarskoj 14. – 15. svibnja 2022. u: <http://www.juspax-eu.org/en/dokumente/220515-Statement-of-JP-Europe-on-War-in-Ukraine.pdf>

[2] Međunarodnu istražnu skupinu osnovala su Litva, Poljska i Ukrajina. Pridružile su joj se Estonija, Latvija, Slovačka i Rumunjska.

PORUKA PREDsjedNIKA ODBORA HBK ZA PASTORAL POMORACA POMORCIMA I RIBARIMA O BLAGDANU SV. NIKOLE 2022.

— 6. prosinca 2022. —

Poštovani pomorci i ribari!

Sve vas srdačno pozdravljam, ma gdje bili - na pučini morskoj, u luci, na doku ili pak u svojim domovima, na zasluženom odmoru s obitelji. Svima vam od srca čestitam blagdan vašega nebeskog zaštitnika sv. Nikole biskupa.

O vašem postojanom povjerenju u moćni zagovor sv. Nikole najbolje svjedoče tolike kapelice i crkve diljem svijeta koje ste njemu u čast podizali na morskoj obali i otocima, toliki vaši zavjetni darovi koji rese unutrašnjost tih drevnih zdanja.

Oni su znak vaše zahvalnosti za milosti udijeljene vam po zagovoru sv. Nikole, najčešće za milost izbavljenja iz velikih životnih pogibelji na pučini mora.

Te su kapelice i crkve podizane uvijek na istaknutim mjestima, lako uočljivima s mora i s kopna. Razlog je tome očit: biti izložen pogledu biskupa iz Mire koji je poput Isusa stišavao oluje, biti u njegovoj blizini, znači uživati njegovu zaštitu, biti siguran u svim pogibeljima s kojima se pomorac susreće na morskoj pučini i na moru života.

Jedna takva kapelica u čast svetom Nikoli podignuta je u 15. stoljeću na najvišem vrhu otoka Hvara i trećem po visini otočnom vrhu u Hrvatskoj. S hvarskog Svetog Nikole otvara se velebn pogled prema otoku Braču i Vidovoj gori i dalje prema kopnu, te prema Korčuli i Visu, i dalje, na pučinu Jadranskog mora, sve do Italije.

Sam uspon na Svetog Nikolu nudi nam jednu predivnu spoznaju: što se više uspinjemo, što se više udaljavamo od podnožja i svakodnevnosti stvarnosti, to nam ona postaje jasnija, ljepša i bliža – kao na dlanu ponuđena. Pogled s vrha Svetog Nikole pomaže nam prepoznati svoju stvarnost, vidjeti je bitno drugačijom nego što je vidimo i doživljavamo dok smo uronjeni u nju.

Iz te spoznaje možemo iščitati temeljnu poruku života i svetosti sv. Nikole. Sveti je Nikola na ovaj svijet gledao iz nebeske perspektive, očima djeteta Božjeg. Bio je čvrsto uvjeren da je naša domovina na nebesima, gdje prebiva Otac naš nebeski i kamo je usmjeren sav naš život. Na zemlji smo tek hodočasnici na putu do vječne nebeske domovine. Zato se sveti Nikola nije vezao uz ovozemaljska dobra, njima se služio samo koliko je to bilo potrebno, a za nebeskim je dobrima čeznuo.

Ta čežnja za nebeskim dobrima i pogled iz nebeske perspektive osposobili su ga za čist i zdrav pogled na ovozemaljsku stvarnost i za istinsku ljubav prema Bogu i čovjeku.

Ono po čemu je sv. Nikola na poseban način poznat i zbog čega je omiljen među tolikim narodima, jest upravo njegova nenavezanost na materijalna dobra i lakoća darivanja, sve kao plod njegova intimnog odnosa s Bogom. Shvatio je da čovjek ne postaje bogatiji, sretniji i ostvareniji sabirući i čuvajući blago, nego upravo suprotno - darivajući ga.

Poštovani i dragi pomorci i ribari, upravo to iskustvo sv. Nikole svima bi nama trebalo biti poticaj i poziv da podignemo pogled s ovozemaljske stvarnosti i da pokušamo iz nebeske perspektive, očima djece Božje, gledati na život, kako ne bismo, trudeći se oko ovozemaljskih dobara, zaboravili na ona vječna, nebeska dobra te tako, uz najbolju volju, promašili cilj i smisao svog života. Zemaljskim se dobrima treba pravilno služiti, a za nebeskim težiti. Poput sv. Nikole stavimo dakle Boga u središte svog života. Bog je jedina dobitna kombinacija. »Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije«, poručuje nam Isus, »a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?« (Lk 9,25)

Svima vama, poštovani pomorci i ribari, želim mirno more i uvijek iznova sretan povratak u luku, uz moćnu zaštitu vašega nebeskog zaštitnika sv. Nikole i Božji blagoslov.

U Hvaru, 25. studenog 2022.

✠ Ranko Vidović
hvarski biskup,
predsjednik Odbora HBK za pastoral pomoraca

**PORUKA PREDSEDNIKA HRVATSKOG CARITASA
PRIGODOM NEDJELJE CARITASA**

— 6. prosinca 2022. —

»Pratit će ih radost i veselje« (usp. Iz 35, 10)

Draga braćo i sestre!

Približavajući se Božiću, Crkva svoje vjernike poziva na darivanje kako bi produbila radost iščekivanja Božjeg pojavka među nama. Treću nedjelju došašća nazivamo Nedjeljom *gaudete* – radosti i, u našoj Crkvi, Nedjeljom *Caritasa* – ljubavi. Ona nas poziva na radost i ljubav: raskošno opjevane u riječima proroka Izaije; stidljivo, dojmljivo i lijepo urezane su u biće proroka došašća – Ivana Krstitelja. Želimo dotaknuti ljepotu ljubavi i radosti u njegovoj osobi.

Već nam je prošla nedjelja približila taj tipični lik došašća, no Evanđelje današnje nedjelje Ivana Krstitelja predstavlja u sasvim novoj situaciji, u potpuno drugačijem položaju. Ivan više nije u pustinji, njegov glas ne odjekuje jordanskom dolinom. Ne traži ga više mnoštvo, ne slijevaju se mase iz Jeruzalema i Judeje da bi čule njegove prodorne riječi. Utihnula su pitanja Ivanu: »Što nam je činiti?«, ne stvaraju se kolone grešnika koji traže krštenje.

Ivan se nalazi u tamnici. Ne pokazuje prstom na Jaganjca koji oduzima grijehe svijeta. Ivan je sâm, zatvoren u tvrđavi, na ispitu vjere. Ne odgovara više na pitanja, nego sam traži odgovore. Očekivani Mesija nije onakav kakvog je očekivao. Očekivao je 'vatru', 'vjetar', 'vihor', a Isus je 'blagi povjetarac'. Govorio je o žetvi, o sječi stabla, a Isus o sjemenu i sijaču, o rataru koji posvuda baca sjeme s beskrajnom strpljivošću. Strpljivo sije i čeka dragocjeni urod zemlje (usp. Jak 5, 7b). Ivan je zamišljao Mesiju stroga lica s vijačom koji odvaja žito od kukolja i sjekirom koja siječe stablo koje ne donosi ploda, tj. odvaja dobro od zla. Isus, s druge strane, ima ruku Božje nježnosti i pruža je svima. Jede s carinicima i grešnicima, prima ih u svoje društvo, odabire ih za apostole, daje do znanja da za Boga nema izgubljenog čovjeka. Bog je spreman platiti i najvišu cijenu da ga spasi.

Bog nadilazi naša očekivanja i iznenađuje nas, zato je vjera otvoreni put s Bogom koji uključuje spremnost na iznenađenja. Uvijek je to put poniznosti i put pitanja koja dosežu vrhunac u Ivanovom pitanju: »Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?« (Mt 11, 3). Postavljanje pitanja otvara prostor novosti i slobode.

Preko njih se rađa odgovor koji pročišćava vjeru i bistri sliku o Bogu. Sumnja, iz koje se rađaju pitanja, natopljeno je tlo na kojem vjera sazrijeva, otkriva se kao most između očekivanoga (s ljudske strane) i objavljenoga (s Božje strane). Bog je drugačiji od ljudskih očekivanja. Objavljuje nam se kakav jest.

Zanimljivo, na Ivanovo pitanje Isus ne odgovara ni potvrdno ni niječno, niti govori o sebi, nego širi pogled na znakove koji upućuju na njega, zasijao ih je svojim svjetlom i oni

su sada uzrasli, da bi stvorio prostor radosti i slobode. Čežnja proroka Izaije, koja je godinama odzvanjala, dolazi do ostvarenja: »Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje« (Mt 11, 5). Za Isusa je dovoljno sjeme koje je posijano i raste, skriveno očima tijela, a vidljivo očima vjere, nade i ljubavi, očima srca.

Idite, javite što ste vidjeli (usp. Mt 11, 4). Vide stado malenih oko Isusa:

Slijepe koji su progledali – Isusov pogled otvorio im je oči srca, otvorio dubinu i pokazao prostor nade.

Hrome koji su prohodali – oko Njega su oni koje je podigla snažna ruka Božje dobrote i podiže ih svaki puta kada padnu.

Očišćene gubavce – bili su odvojeni od Boga i ljudi, sada su Isusovi intimni prijatelji.

Gluhe koji čuju – Božja riječ probila je njihovu gluhoću, odrekli su se svojih očekivanja i prihvatili Božja obećanja.

Mrtve koji ustaju – Božja ljubav ulazi u grob njihove nutrine, hladnoća groba pretvara se u kolijevku života.

Siromahe kojima se navješta Kraljevstvo Božje – Bog se ne naslanja na moćnike zemlje, nego na svoje prijatelje, one koji su u svome životu napravili mjesta za Njega, na malu obitelj koja ga slijedi.

Neočekivano Ivanovo pitanje dobiva odgovor u Isusovom pitanju koje postavlja o Ivanu: »Što ste izišli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljulja?« (Mt 11, 7b) Ivan nije trska koja se prigiba prema zemlji, koju moćnici svijeta mogu saviti. Ne može ga slomiti vjetar ljudskih moći i pritisaka. On je neosvojiva tvrđava. Nosi ga vjetar Duha Svetoga; samo ga On privija prema zemlji da zakopa vlastita očekivanja i daje se zasijati obećanjima koja već u sisanju nagovješćuju radost žetve. Isus mu neizravno daje vidjeti da pripada istoj družini – Njegovim siromasima.

Braćo i sestre, Bog na čudesan način sije sjeme ljubavi u naša srca, u kojima se zatim nastanjuje radost. U našu sljepoću sije svjetlost, našoj hromosti daje sigurnost, obogaćuje čistoćom naše gubave odnose, protresa grob da bi utisnuo život. Diskretno poziva da drugi otkriju ljepotu koja se krije u Božjem sjemenu, koje je posijao u naše srce i stavio u naše bisage. Nedjelja Caritasa prilika je da i mi posijemo sjeme dobrote, dobra djela, kojima siromasima navješta kraljevstvo nebesko. Dobra djela kojima smo zasijani i koja sijemo, dat će nam siguran i dobar signal – osjećaj radosti i veselja – jesmo li na pravom putu prema Božiću. Ohrabrimo se posijati sjeme kako bismo ubrali božićnu radost.

✠ Bože Radoš
varaždinski biskup
predsjednik Hrvatskog Caritasa

ČESTITKA I PORUKA ZA MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM 2022.**— 1. prosinca 2022. —**

Draga braćo i sestre s invaliditetom, draga djeco s teškoćama u razvoju,

U prigodi Međunarodnog dana osoba s invaliditetom koji ove godine obilježavamo u subotu 3. prosinca vama i vašim obiteljima upućujemo prigodnu čestitku u ime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj te Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za laike pri kojem djeluje Pododbor za osobe s invaliditetom.

Vjernicima među vama, zajedno s papom Franjom, poručujemo da je Isus naš zajednički prijatelj, da je Crkva naš zajednički dom te da je Evanđelje za sve i svi ga svojim životom možemo svjedočiti i navješćivati. Svjesni situacije u našem društvu i Crkvi želimo odgovoriti na poticaj Dikasterija za laike, obitelj i život Svete Stolice koji potiče na cjelokupnu promjenu mentaliteta i paradigme odnosa prema invaliditetu. Planiramo taj proces sustavnije provoditi u okviru trogodišnjeg ciklusa 2023. – 2025. koji smo naslovili *Obitelji osoba s invaliditetom u krilu Crkve*, a koji ćemo posvetiti upravo vama i vašim obiteljima kako bismo došli do toga da se svi zajedno osjećamo prihvaćeni u krilu Crkve, kao majke koja jednako ljubi svu svoju djecu.

Spomenuta promjena svoje polazište ima u neotuđivom pravu na život i poštivanja osobnosti svakoga čovjeka. Ona se postiže svjesnim naporom da oslušujemo ono što nam imate reći i prihvaćamo ono što ste spremni dati kao doprinos zajedničkim naporima u postizanju vašega jednakopravnog položaja u društvenim i crkvenim zajednicama bez predrasuda, zanemarivanja, stavljanja u nepovoljan položaj i diskriminacije.

Potrebno je prije svega osvijestiti da živite među nama, da niste nevidljivi i skriveni. Svi imamo dostojanstvo djece Božje, a svi smo ranjivi i na neki način ograničeni i krhki samim tim što smo smrtni i grešni ljudi koji trebaju Božju milost i milosrđe. No i Krist na križu je bio ranjiv i nije pokazao svoju moć nego je ostao na križu kad su mu rekli »Ako si sin Božji, siđi s križa« (Mt 27,40).

Upravo prepoznajući vlastita ograničenja i krhkosti, ljudi su pozvani živjeti jedni uz druge bez osjećaja superiornosti, inferiornosti ili čega sličnog, već kao braća i sestre te suputnici na putu prema vječnosti. Stoga je ključno promijeniti način razmišljanja da na vas ne gledamo kao na „one“ koji su drugačiji, nego da svi osjetimo puni smisao onoga „mi“ – zajedništva i bratstva koje nadilazi različitosti.

Ne samo tijekom spomenutog ciklusa, nego i nakon njega, nastojat ćemo savjetujući se s vama, zajedno uklanjati prepreke koje stoje na putu vašega punog uključivanja u crkvene zajednice. Jednako tako vas i vaše obitelji važno je osnaživati kako biste prepreke mogli lakše nadilaziti i s njima se lakše nositi. Naime, svi su krštenici pozvani na sudjelovanje u životu Crkve. Na nama je da, uz vašu pomoć, to i vama omogućimo stvarajući osjećaj dobrodošlice u našim crkvenim zajednicama tako što ćemo postupno raditi na uspostavljanju uvjeta za vaše nesmetano sudjelovanje.

Osluškujući što Duh traži od Crkve planiramo aktivirati raspoložive resurse i povezati ih kako bi željeni rezultati bili što brži i što konkretniji. U tome pogledu važno je uočiti talente i darove svakoga pojedinca, pronalazeći načine i sredstva da ih koristi i umnaža ispunjavajući svoje životno poslanje Bogu na slavu i ljudima na dobrobit.

Pritom valja imati na umu da smo svi osobe u potrebi i kao takvi od drugih primamo što nam je potrebno. S druge strane pozvani smo i davati se drugima svatko na svoj jedinstven način te tako biti aktivni protagonisti u društvu i Crkvi. To je i vaše poslanje. Ono uključuje i širenje Radosne vijesti, između ostalog zato što iskustvo vjernika s invaliditetom, ukazuje da život nije samo gubitak ili patnja, nego invaliditet može biti početak novog života, novog obzora smisla, koji postaje svjetlo što osvjetljava put. Zato želimo od vas učiti, ne samo kako vam izaći u susret, već i kako s vama i vašim obiteljima zajedno graditi kulturu života, ljubavi i mira.

Naposljetku, dobro je o tome promišljati u vremenu došašća tijekom kojega se pripremamo za proslavu rođenja Isusa onog »Mladog sunca s visine« (usp. Lk 1,78) koje je svojom svjetlošću došlo obasjati sve ljude bez razlike.

Neka nam u tome, primjerom svoje izvanredne revnosti, pomogne sv. Franjo Ksaverski, čiji spomendan slavimo upravo na Međunarodni dan osoba s invaliditetom. Čestitaka za taj vaš dan pridružujemo i one za Božić i novu 2023. godinu uz želje da nam svima bude ispunjena s više ljubavi, mira i radosti.

dubrovački biskup Roko Glasnović,
predsjednik Vijeća HBK za laike

riječki nadbiskup Mate Uzinić,
predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj

➤ **IZVJEŠTAJI**

SASTANAK POVJERENIKA ZA PASTORAL BRAKA I OBITELJI I SJEDNICA VIJEĆA HBK-A ZA ŽIVOT I OBITELJ

— 7. listopada 2022. —

Sastanak nad/biskupijskih povjerenika za pastoral braka i obitelji te sjednica Vijeća HBK-a za život i obitelj održani su u petak, 7. listopada 2022., u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Bio je to prvi susret povjerenika i prva sjednica Vijeća nakon održavanja Četvrtog nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Ludbregu krajem svibnja te Desetog svjetskog susreta obitelji krajem lipnja ove godine. Stoga su središnji dio sastanka u jutarnjim satima i sjednice Vijeća u popodnevnim satima bili posvećeni upravo osvrtima na spomenute susrete. Povjerenici su prethodno Uredu HBK-a za život i obitelj poslali svoja vrednovanja nacionalnog susreta i cijeloga ciklusa obiteljskog pastoralnog (2019. – 2022.) koja su im na sastanku predstavljena u objedinjenom obliku. Uz pojedine stavke obrasca

za vrednovanje razvila se i rasprava o tome što bi od sadržaja trebalo zadržati, što je potrebno unaprijediti, a što promijeniti. Ocjene i komentari potvrđuju da ima razloga za zadovoljstvo unatoč tome što je cijeli proces bio obilježen pandemijom koja je uvelike omela redovito odvijanje i odgodila sam završetak ciklusa u Ludbregu.

Petar-Krešimir Hodžić, voditelj Ureda HBK-a za život i obitelj, izvijestio je povjerenike o sudjelovanju delegacije HBK-a i BK BiH na središnjim događanjima Desetog svjetskog susreta obitelji u Rimu, a povjerenici su se nadovezali s onim što je učinjeno u hrvatskim nad/biskupijama kako bi se susret odvio u »multicentričnom i raširenom obliku« kako je to papa Franjo bio zatražio. Istaknuto je da se tekstualni sadržaji i videozapisi sa susreta mogu pronaći na mrežnim stranicama susreta (<https://romefamily2022.com/>), a da se povjerenici mogu poslužiti i detaljnim izvješćem koje je priredila mr. sc. Zrinka Gregov, tajnica Vijeća HBK-a za život i obitelj. Također, dogovoreno je da se poduzmu odgovarajući koraci kako bi se pastoralnim djelatnicima i obiteljima na hrvatskom jeziku priredilo *Misionarsko poslanje obitelji* koje je papa Franjo izgovorio u subotu, 25. lipnja 2022., na završetku susreta u Rimu.

Drugi dio sastanka povjerenici su posvetili planiranju idućeg ciklusa obiteljskog pastoralara (2023. – 2025.) za koji je, na tragu ovogodišnje poruke Vijeća za Dan života, predloženo da bude posvećen obiteljima u kojima je netko od članova osoba s invaliditetom ili dijete s teškoćama u razvoju kako bi se potaknuo sustavniji razvoj pastoralne skrbi usmjerene njima. Kao što je uobičajeno, ciklus bi trebao započeti u proljeće 2023. nacionalnim studijskim danima za djelatnike u pastoralu braka i obitelji, ali ovaj put i za djelatnike u pastoralu osoba s invaliditetom. Naime, organizacija ciklusa odvijala bi se u suradnji s Vijećem HBK-a za laike u sklopu kojega djeluje Pododbor za osobe s invaliditetom.

U završnom dijelu sastanka, na tragu nedavno objavljenog dokumenta *Katekumenski itinerariji za bračni život. Pastoralne smjernice za partikularne Crkve*. Dikasterija za laike, obitelj i život, bilo je govora o organizaciji kolokvija za djelatnike u pastoralu pripreve za brak i praćenja parova u prvim godinama braka. Time bi se, sukladno novim smjernicama opće Crkve, nastojalo potaknuti unapređenje toga važnog vida pastoralara u hrvatskim nad/biskupijama.

U popodnevnim satima članovi Vijeća HBK-a za život i obitelj najprije su obaviješteni o stanju izvršenja zaključaka prethodne sjednice, a potom i o ključnim aktualnostima te najavama događanja na međunarodnom i nacionalnom planu.

Vijećnici su se posebno osvrnuli na aktualno savjetovanje s javnošću o Prijedlogu za utvrđivanje Nacrta promjena Ustava Republike Hrvatske. Izrazili su zabrinutost zbog stvaranja pritiska za unošenje dodatnih promjena u Ustav RH kojima se ljudski život, koji je najveća dragocjenost i najvrjedniji resurs društva, želi dodatno ugroziti u njegovim najosjetljivijim prenatalnim fazama. Ponovno je naglašeno kako svakom ljudskom biću, stvorenom na Božju sliku i priliku, pripada neotuđivo dostojanstvo i pravo na život te da smo ga kao pojedinci i društvo pozvani štiti od začeca do prirodne smrti. Polazeći od toga da bi Ustav trebao biti neprijeporni temeljni pravni propis svih građana, istaknuto je mi-

šljenje kako valja izbjegavati inicijative i pritiske koji izazivaju podjele. Umjesto toga, shvaćajući svu ozbiljnost demografskog kraha potvrđenog rezultatima popisa stanovništva iz 2021., sve bi se sastavnice društva, bez obzira na svjetonazorske razlike, trebale povezati te zajedničkim snagama prionuti da se roditeljima i njihovoj začetoj djeci zajamče i osiguraju svi potrebni uvjeti kako bi mogla odrastati u ljubavi i sigurnosti obiteljskog doma. Vijećnici su izrazili nadu da će to naposljetku dovesti i do povećanja nataliteta koji je glavni preduvjet opstojnosti i željenog napretka. Na tome tragu dogovoreno je da Vijeće promicanjem Velike molitvene devetnice »Hrvatska moli za život« i u 2023. godini potakne vjernike, kao i sve ljude dobre volje, na predaniji angažman i davanje doprinosa svjedočenju i širenju »kulture života«.

Nastavno na zaključke sastanka povjerenika, vijećnici su također prokomentirali nacionalni i svjetski susret obitelji te su dali svoj obol planiranju idućeg ciklusa obiteljskog pastoralna. Naposljetku, prepoznajući važnost bračnih i obiteljskih savjetovališta u kontekstu preventivnog i edukativnog djelovanja na dobrobit brakova i obitelji, ali i unošenja svjetla u njihove krize, tjeskobe i teškoće, vijećnici su raspravljali o tome kako još kvalitetnije i sustavnije organizirati njihov rad u okviru pastoralnog djelovanja Crkve u Hrvatskoj.

PRIOPĆENJE SA 65. ZASJEDANJA SABORA HBK-a

— 19. listopada 2022. —

Plenarno 65. zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije, započelo je 17. listopada 2022. pod predsjedanjem predsjednika HBK-a zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u sjedištu HBK-a u Zagrebu. Na početku zasjedanja sudjelovao je i sve nazočne pozdravio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Kao gosti na zasjedanju su sudjelovali izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, njezin potpredsjednik, mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić i srijemski biskup koadjutor Fabijan Svalina. Gosti su ukratko prikazali aktualnu situaciju kako u Crkvi tako i u društvu u sredinama u kojima pastoralno djeluju.

U pozdravnoj riječi predsjednik HBK-a nadbiskup Puljić spomenuo je neke crkvene događaje održane od prošlog zasjedanja poput Susreta hrvatske katoličke mladeži u Bjelovaru i molitve za mir u Ukrajini koja je upriličena u Hrvatskoj i diljem Europe na poziv predsjedništva Vijeća europskih biskupskih konferencija. Podsjetio je i na proslavu 25. obljetnice ustanovljenja Požeške i Varaždinske biskupije te Vojnog ordinarijata čestitajući im srebrni jubilej. Čestitao je i 25. obljetnicu preuzimanja uprave Zagrebačkom nadbiskupijom kardinalu Josipu Bozaniću kao i 25. obljetnicu biskupske službe požeškom biskupu Antunu Škvorčeviću. Zahvalio je dosadašnjem riječkom nadbiskupu Ivanu Devčiću, čije je odreknuće nedavno prihvatio papa Franjo, na njegovom služenju u nadbiskupiji i HBK-a te čestitao nadbiskupu Mati Uziniću na preuzimanju uprave Riječkom nadbiskupi-

jom. Posebno se osvrnuo na 60. obljetnicu otvorenja Drugog Vatikanskog sabora, prikavši kontekst u Crkvi i svijetu u kojem je održan kao i njegove plodove napose u vidu brojnih poticajnih dokumenata.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su upoznati sa sadržajem Apostolskog pisma pape Franje Desiderio desideravi o liturgijskoj formaciji Božjeg naroda koje će uskoro biti dostupno i u hrvatskome prijevodu. Sadržaj pisma usmjeren je prema liturgijskoj formaciji kako zaređenih službenika, osobito predsjedatelja slavlja, tako i svih vjernika laika otkrivajući bogatstvo i ljepotu liturgijskih slavlja te nastojeći da slavljenje Kristova otajstva bude ujednačeno. Time pismo nastavlja nastojanja koncilske obnove, a izravno se nadovezuje na prošlogodišnji motu proprij Traditionis custodes nastojeći dokinuti stanovite neusklađenosti i naglasiti poticaje za plodonosnije vrednovanje liturgijskog govora.

Nakon što im je predstavljen prijedlog biskupi su prihvatili program trogodišnjeg ciklusa obiteljskog pastoralna za razdoblje od 2023. do 2025. koji će tematski biti posvećen obiteljima osoba s invaliditetom. Istaknuto je kako je u Hrvatskoj oko 16% osoba s invaliditetom te ako se njima pribroje članovi njihovih obitelji tom problematikom izravno je zahvaćen još veći broj stanovništva. Sukladno predloženom programu 2023. bit će održani nacionalni studijski dani za djelatnike u obiteljskom pastoralu i pastoralu osoba s invaliditetom. Ujedno će tijekom godine biti priređeni katehetski materijali kako bi se organizirano pastoralno djelovanje za osobe s invaliditetom i njihove obitelji proširilo u što većem broju župa. Vrhunac trogodišnjeg ciklusa bit će Peti susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se 2025. održati u Aljmašu.

Na zasjedanju su biskupi donijeli odluku o osnivanju Odbora za bračna i obiteljska savjetovališta pri Vijeću HBK-a za život i obitelj.

Na kraju prvoga dana zasjedanja biskupi su sudjelovali na predstavljanju monografije *Biskupska konferencija – Kolegijalnost i zajedništvo s općom i partikularnim Crkvama* koju je priredio predsjednik HBK-a zadarski nadbiskup Želimir Puljić u dvorani Vijenac Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu. Riječ je o monografiji u kojoj je prikazan presjek desetogodišnjeg zasjedanja nadbiskupa Puljića Hrvatskom biskupskom konferencijom.

Drugoga dana zasjedanja, 18. listopada, za novog predsjednika HBK-a izabran je splitsko-makarski nadbiskup i porečki i pulski apostolski upravitelj Dražen Kutleša koji je i preuzeo predsjedanje plenarnom sjednicom Sabora HBK-a. Nadbiskup Kutleša u službi predsjednika HBK-a naslijedio je zadarskog nadbiskupa koji je tu službu obnašao u dva mandata od 2012. do 2022. Za novog člana Stalnoga vijeća HBK izabran je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj Jure Bogdan. Za člana Komisije biskupskih konferencija zemalja članica EU (COMECE) iz HBK-a izabran je pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško, a za zamjenika dubrovački biskup Roko Glasnović. Produženi su mandati predsjedniku Komisije HBK-a Iustitia et pax đakovačko osječkom nadbiskupu Đuri Hraniću te predsjedniku Vijeća HBK-a za nauk vjere sisačkom biskupu Vladi Košiću. Također je produžen mandat i predstojniku Nacionalnog katehetskog ureda mons. Ivici Pažinu.

S obzirom na objavljene rezultate popisa iz 2021. godine biskupi su se ponajprije zaustavili nad činjenicom da je Republika Hrvatska u zadnjih deset godina izgubila skoro deset posto stanovništva te da je drastično porastao broj starijih osoba u odnosu na mlade. Istaknuta je nužnost donošenja snažnijih mjera na svim razinama kojima će se ublažiti, a dugoročno i preokrenuti trenutne krajnje nepovoljne demografske trendove.

Biskupi su razmotrili i pitanje usklađivanja financijskog sustava s obzirom na uvođenje eura od 1. siječnja 2023.

Predsjednici pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK-a podnijeli su izvješća o radu od proteklog zasjedanja.

Dogovoren je i kalendar događanja za iduću 2023. godinu. Zajedničko zasjedanje HBK i BK BiH održat će se 23. siječnja 2023. u Zagrebu. Izvanredna plenarna zasjedanja održat će se 24. siječnja i 2. lipnja 2023. Redovita plenarna zasjedanja održat će se od 18. do 20. travnja i od 17. do 19. listopada 2023. u Zagrebu. Susret s članovima i članicama Hrvatske redovničke konferencije bit će upriličen 1. lipnja 2023. Iduće godine bit će ponovno održan Pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike 28. veljače i 1. ožujka nakon dvogodišnje stanke zbog pandemije.

Tajništvo HBK

SUSRET STALNOGA VIJEĆA HBK S PREDSJEDNIKOM VLADE RH

— 28. studenoga 2022. —

Sastanak članova Stalnog vijeća Hrvatske biskupske konferencije s predsjednikom Vlade RH Andrejem Plenkovićem i članovima Vlade održan je danas, 28. studenoga 2022., u Banskim dvorima u Zagrebu.

Na redovitom polugodišnjem sastanku nastavljen je redovit dijalog Vlade i Hrvatske biskupske konferencije o brojnim zajedničkim, kao i opće društvenim temama, s posebnim naglaskom na mjere i aktivnosti koje se poduzimaju za očuvanje standarda života hrvatskih građana i obitelji u okolnostima krize i inflatornih pritisaka.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je da je paket mjera Vlade sveobuhvatan i pravedan te usmjeren na ublažavanje posljedica energetske krize, uključujući porezna rastećenja, subvencioniranje struje, plina i goriva i socijalna davanja. Izvijestio je i o nastavku rasta minimalne plaće, rastu mirovina i socijalnih naknada, kao i ostalim mjerama kojima se nastoji pomoći najugroženijima u društvu te spriječiti socijalnu frakturu u kriznim uvjetima.

Predstavnici HBK su sa svoje strane izvijestili o aktivnostima koje provodi Hrvatski Caritas u zajedništvu s biskupijskim i župnim Caritasima u pomaganju najpotrebitijima kroz pomoć u hrani, higijenskim i ostalim potrepštinama, pružanju mjera socijalne skrbi i osiguranju stipendija za učenike i studente slabijeg imovinskog stanja.

Uz to naglašeno je da se putem Caritasa pomaže brojnim žrtvama potresa te ukrajinskim izbjeglicama kao i građanima Ukrajine koji nisu izbjegli.

Na sastanku se razgovaralo o statusu Katoličkih škola u Hrvatskoj, kao i o njihovom djelovanju, u skladu s Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture te provedbenog Ugovora između HBK i Vlade RH o katoličkim osnovnim i srednjim školama.

Razmotren je tijek obnove sakralnih objekata nakon zagrebačkog i petrinjskog potresa, koja se dijelom financira sredstvima državnog proračuna, a dijelom sredstvima Fonda solidarnosti EU-a.

Biskupima su predstavljene planirane izmjene Zakona o trgovini i reguliranje rada nedjeljom, što je ocijenjeno kao važan iskorak, osobito u pogledu jačanja obiteljskog zajedništva i omogućavanja radnicima da nedjeljom provedu vrijeme sa svojim obiteljima. Također, pozdravljena je i najava osiguravanja besplatnog obroka za sve učenike osnovnih škola u cijeloj Hrvatskoj, uz sufinanciranje Vlade.

Na sastanku su sudjelovali članovi Stalnog vijeća HBK: predsjednik HBK splitsko-makarski nadbiskup Dražen Kutleša, potpredsjednik HBK zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, gospićko senjski biskup Zdenko Križić i vojni ordinarij u RH Jure Bogdan. Uz njih na sastanku su sudjelovali požeški biskup Antun Škvorčević i generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak.

Uz predsjednika Vlade bili su ministrica kulture i medija i predsjednica Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Nina Obuljen-Koržinek i ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs.

SJEDNICA PODODBORA ZA OSOBE S INVALIDITETOM I SASTANAK S UDRUGAMA I ZAKLADAMA

— 2. prosinca 2022. —

Sjednica Pododbora za osobe s invaliditetom koji djeluje pri Vijeću HBK za laike održana je u prijepodnevnim satima u četvrtak, 1. prosinca 2022., u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije na Ksaveru u Zagrebu. Sazvana je uoči Međunarodnog dana osoba s invaliditetom koji se obilježava 3. prosinca s ciljem zajedničkog promišljanja o poticajima pape Franje i Dikasterija za laike, obitelj da se više pozornosti i brige usmjeri osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju kojih u Hrvatskoj ima preko 16%.

Uz dubrovačkog biskupa Roka Glasnovića, predsjednika Vijeća HBK za laike i riječkog nadbiskupa Matu Uzinića, predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj, sjednici su nazočili članovi Pododbora i novoimenovani nad/biskupijski povjerenici za pastoral osoba s invaliditetom. Pridružili su im se i gosti – stručnjaci koji se bave osobama s invaliditetom i djecom s teškoćama u razvoju. Neki od njih progovorili su i iz osobnog iskustva jer su

sami osobe s invaliditetom, članovi njihovih obitelji ili roditelji djece s teškoćama u razvoju.

Hrvatski su biskupi odlučili da se upravo osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima posveti Četvrti ciklus obiteljskog pastoralala (2023. – 2025.) te da se provede kroz suradnju dvaju spomenutih vijeća. To je ujedno bila i središnja tema sjednice u sklopu koje su gospođa Željka Šemper, predsjednica Pododbora i dr. Petar Krešimir Hodžić, voditelj Ureda HBK za život i obitelj, nazočnima predstavili ključne informacije o ciklusu i ono što je do sada učinjeno u njegovoj pripremi. Također, iznijeli su planirane aktivnosti za to trogodišnje razdoblje, s posebnim naglaskom na pripremu i odvijanje Nacionalnih studijskih dana za djelatnike obiteljskog pastoralala i pastoralala osoba s invaliditetom koji će se održati u od 17. do 19. ožujka 2023. u Topuskom. Iz toga razloga sjednici je nazočio i vlč. Branko Koretić, povjerenik za pastoral braka i obitelji Sisačke biskupije.

Sudionici sjednice su prokomentirali ono što je do sada učinjeno te su istaknuli važnost prepoznavanja primjera dobre prakse, angažiranja postojećih resursa te su raspravili dodatne prijedloge i ideje kako bi se što cjelovitije ostvarili postavljeni ciljevi ciklusa.

Gospođa Šemper iznijela je svoje iskustvo sudjelovanja u posebnom sinodalnom savjetovanju koje je Dikasterij za laike, obitelj i život Svete Stolice proveo s 30-ak izabranih osoba s invaliditetom iz cijeloga svijeta. Rezultat toga savjetovanja je dokument *Crkva je naš dom* koji je krajem rujna predan Generalnom tajništvu Sinode i predstavljen papi Franji.

Nakon sjednice održana je konferencija za novinare na kojoj je predstavljena prigodna čestitka i poruka upućenu osobama s invaliditetom i obiteljima s djecom s teškoćama u razvoju u povodu njihovog dana, kao i spomenuti dokument Dikasterija koji je bio podloga za čestitku i poruku. Predstavljen je i trogodišnji ciklus *Obitelji osoba s invaliditetom u krilu Crkve* i njegovi ključni sadržaji. Najavljeno je da će prigodna poruka pape Franje biti objavljena u subotu, 3. prosinca., te da će se videozapisi, priređeni temeljem dokumenta *Crkva je naš dom*, objavljivati putem vatikanskih medija tijekom prosinca 2022. i siječnja 2023.

U poslijepodnevnom satima biskup Glasnović susreo se s predstavnicima udruga i zaklada koje se bave osobama s invaliditetom i obiteljima djece s teškoćama u razvoju. Nakon što su predstavili svoje djelovanje i aktualne projekte, dobili su uvid u sadržaje spomenutog ciklusa te su razmotrene mogućnosti njihovog uključivanja. Nazočni predstavnici udruga i zaklada izrazili su svoje zadovoljstvo što se održao takav susret s nadom u bolju suradnju u budućnosti za dobrobit te ranjive populacije u našoj Crkvi i društvu.

SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA NAUK VJERE**— 7. prosinca 2022. —**

Sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za nauk vjere pod predsjedanjem sisačkog biskupa dr. Vlade Košića održana je u srijedu 7. prosinca 2022. u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Sjednici su, uz predsjednika mons. Košića, nazočili: prof. dr. Tonči Matulić, prof. dr. sc. Željko Tanjić, prof. dr. sc. Mijo Nikić, izv. prof. dr. s. Valerija Kovač i izv. prof. dr. Richard Pavlić.

Predsjednik Vijeća mons. Košić je izvijestio da mu je na jesenskom plenarnom zasjedanju HBK produljen mandat predsjednika Vijeća na sljedećih pet godina. Zatim se osvrnuo na rad Vijeća u prethodnom petogodišnjem mandatu. Posebno je istaknuo četiri dokumenta koja je Vijeće objavilo o nekim aktualnim temama: *Čovjek stvoren na sliku Božju – njegova veličina i poziv o kršćanskoj antropologiji*, *Karizmatiski pokreti i obnova u Duhu u Katoličkoj Crkvi*, *Pandemija Covid-19 i potres kao poziv na obraćenje*, te *Kršćanska ženidba – Sakramentalnost ženidbe krštenih vjernika*, a mogu se pročitati na mrežnoj stranici HBK.

Nakon razmatranja trenutnih izazova u Crkvi i društvu te iznesenih prijedloga, odlučeno je da će se Vijeće u naredno vrijeme baviti dvjema novim temama: pravo ljudskoga bića na život i očuvanje stvorenoga kao teološko mjesto. Odlučeno je također da će se Vijeće angažirati oko prijevoda dokumenata Kongregacije za nauk vjere i Međunarodne teološke komisije koji do sada nisu objavljeni na hrvatskome jeziku. Vijeće je još jednom posvijestilo svoj cilj da širi vjersko i teološko znanje među vjernicima te da daje usmjerenja za one izazove u Crkvi i društvu koji se nalaze unutar njegove kompetencije. (VK)

Broj: 519/2022.

Krk, 22. prosinca 2022.

Na temelju općih odredbi Hrvatske biskupske konferencije o financijskom sustavu Katoličke Crkve u Hrvatskoj i njihovim izmjenama donesenim na 65. plenarnom zasjedanju HBK održanom u Zagrebu od 17.–19. listopada 2022. te u skladu s dogovorom biskupa Riječke metropolije na zasjedanju održanom 4. studenoga 2022., donesene su odredbe za njegovu provedbu. Budući da se novim odredbama mijenjaju i neke odredbe u važećem Pravilniku za provedbu financijskog sustava u Biskupiji Krk, donesenom 20. listopada 2008. (br. 746/2008), ovime donosim **novi izmijenjeni Pravilnik** usklađen s novim odredbama, koji stupa na snagu 1. siječnja 2023. godine. Sastavni dio ovog Pravilnika je novi bodovni saldo, poslan dopisom iz Ordinarijata, br. 506/2022. od 14. prosinca 2022., i novi taksovník poslan dopisom iz Ordinarijata, br. 515/2022. od 19. prosinca 2022.

Na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika za provedbu financijskog sustava u Biskupiji Krk prestaju važiti sve dosadašnje odredbe Pravilnika iz 2008. godine.

PRAVILNIK

za provedbu financijskog sustava u Biskupiji Krk

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuju se pitanja provedbe financijskog sustava u Biskupiji Krk.

Članak 2.

Vremenita crkvena dobra su dobra koja pripadaju javnoj pravnoj osobi u Katoličkoj Crkvi (usp. kan. 1257, § 1). Ta su dobra namijenjena u svrhe koje su vlastite Katoličkoj Crkvi, a to su uređenje bogoštovlja, briga za dolično uzdržavanje klera i drugih službenika, vršenje djela apostolata i dobrotvornosti, napose prema siromasima (usp. kan. 1254, § 2).

Članak 3.

1. Pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji osnovana je *Središnja ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika*, kao javna pravna osoba Katoličke Crkve.
2. Prema kan. 1274, § 1 u Biskupiji Krk osnovana je, odlukom dijecezanskog biskupa od 15. travnja 1999., *Biskupijska ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika*, kao javna pravna osoba Katoličke Crkve.

Članak 4.

Nadarbine u pravom i nepravom smislu riječi prenose se u vlasništvu javne pravne osobe u sklopu koje djeluju njihovi dosadašnji naslovnici, a prihodi ulaze u jedinstvenu blagajnu te pravne osobe za njezino funkcioniranje.

Članak 5.

U Financijski sustav Katoličke Crkve u Hrvatskoj uključeni su klerici koji po biskupovom dekretu vrše službu u mjesnoj Crkvi na puno radno vrijeme. To su:

- dijecezanski biskup i oni koji su u pravu s njim izjednačeni;
- biskupijski svećenici kao i svećenici koji pripadaju ustanovama posvećenog života ili družbama apostolskog života, koji po dekretu dijecezanskog biskupa, na puno radno vrijeme, vrše službu u Biskupiji;
- biskupijski svećenici koji djeluju u institucijama nacionalnog karaktera po odredbi Hrvatske biskupske konferencije;
- biskupijski svećenici koji po mandatu vlastitog biskupa studiraju u domovini ili izvan nje;
- trajni đakoni koji vrše službu u korist biskupije na puno radno vrijeme.

Članak 6.

Privremeni đakoni, to jest oni koji po đakonskom ređenju ulaze u klerički stalež te su na putu prema prezbiteratu, do prezbiterskog ređenja primaju novčanu nagradu prema odredbi dijecezanskog biskupa.

BLAGAJNA**Članak 7.**

Svaka javna pravna osoba Katoličke Crkve dužna je imati blagajnu u kojoj se, pomoću blagajničkog dnevnika, vode svi mjesečni prihodi i rashodi svake godine, a koja, najkasnije do 1. veljače naredne godine, podnosi biskupijskoj ustanovi financijski izvještaj za proteklu godinu.

Članak 8.

Svi primici i prilozi koje prima klerik ili drugi crkveni službenik s naslova svoje službe i na području službe, ulaze u blagajnu pravne osobe u kojoj djeluje.

Članak 9.

1. Iz blagajne crkvene pravne osobe u kojoj klerik djeluje dodjeljuje se mjesečna nagrada za klerike i ostale crkvene službenike, podmiruju se izdaci za funkcioniranje pravne osobe i ostali namjenski izdaci.
2. Kod podmirjenja ukupnih troškova upravitelj se treba brinuti da crkvena pravna osoba ne ostane bez sredstava.
3. Korištenje službenog telefona i naknada za korištenje vlastitog automobila u pastoralne svrhe podmiruju se iz blagajne pravne osobe prema taksovniku.

4. Iz blagajne crkvene pravne osobe podmiruju se troškovi za opremu domaćinstva. Režijske troškove podmiruju u jednoj polovici korisnici, druga polovica podmiruje se iz blagajne.

5. Troškove domaćinstva snose ravnomjerno sami korisnici.

Članak 10.

Doprinosi za uzdržavanje središnjih biskupijskih ustanova, čiju visinu određuje dijecezanski biskup, pošto se posavjetuje s prezbiterkim vijećem, ravnaju se prema biskupijskim propisima.

NAGRADA ZA KLERIKE I DRUGE CRKVENE SLUŽBENIKE

Članak 11.

Budući da se klerici posvećuju crkvenoj službi, zaslužuju nagradu koja odgovara njihovu položaju i kojom mogu zadovoljiti svoje životne potrebe i pravično nagraditi one čije im je služenje potrebno (usp. kan. 281, § 1).

Članak 12.

1. U mjesečnu nagradu klerika ulaze:

- nagrada koju klerik dobiva od pravne osobe u kojoj djeluje,
- plaća za školski vjeronauk, nastavničku ili profesorsku službu,
- druga primanja koja ima s naslova obavljanja neke druge službe uz odobrenje dijecezanskog biskupa,

2. Prilozi za mise ne uračunavaju se u mjesečnu nagradu klerika. Stipendij binacije i trinacije, osim na Božić, klerik je dužan predati biskupskom ordinarijatu. Na dane kada služi misu «pro populo» (nedjelje i zapovijedani blagdani) stipendij trinacije dužan je jednako tako predati biskupskom ordinarijatu.

Članak 13.

1. Jedinstvenu osnovicu novčane nagrade određuju biskupi Riječke metropolije.
2. Na jedinstvenu osnovicu dodjeljuje se kleriku promjenjivi bodovni saldo, a broj bodova i njegovu visinu određuju biskupi Riječke metropolije.

Članak 14.

Klerik koji obnaša više službi odabire bodovanje jedne od njih, na što mu se dodaje broj bodova prema promjenjivom bodovnom saldu.

Članak 15.

1. Domaćicu, koja poslužuje svećenicima, nagrađuju svećenici sami. Njezino mirovinsko i zdravstveno osiguranje i drugi doprinosi podmiruju se, na pismenu molbu svećenika, dijelom iz župne blagajne, a dijelom iz biskupijske ustanove prema odredbi dijecezanskog biskupa.

2. Uz odobrenje mjesnog biskupa, domaćica može biti zaposlena po ugovoru u župi ili crkvi. Tada se taj dio posla podmiruje iz župne blagajne.

3. U župama gdje djeluju redovnice međusobni se odnosi reguliraju posebnim ugovorom, a ne ovim Pravilnikom.

Članak 16.

Ako župa ne može pokriti propisani iznos za mjesečnu nagradu svećeniku, župnik se treba obratiti biskupijskoj ustanovi, koja će, nakon uvida u stanje blagajne, dodati razliku do propisanog iznosa.

ZDRAVSTVENO I MIROVINSKO OSIGURANJE

Članak 17.

Klerici (prezbiteri i đakoni aspiranti na prezbiterat), nakon inkardinacije u mjesnu Crkvu, trebaju biti zdravstveno osigurani, prema odredbama mjesne Crkve, kako bi uživali društvenu skrb za slučaj bolesti (usp. kan. 281, § 2).

Članak 18.

1. Klerike zdravstveno i mirovinski osigurava i podmiruje doprinose biskupijska Ustanova s naslova crkvene službe.

2. Dopunsko zdravstveno osiguranje privatna je stvar svakog klerika u aktivnoj službi, u slučaju umirovljenih i njima izjednačenih klerika dopunsko zdravstveno osiguranje može odobriti dijecezanski biskup a podmiriti biskupijska ustanova.

GODIŠNJI ODMOR KLERIKA

Članak 19.

Svakom kleriku pripada pravo da svake godine prema kanonskim propisima ima potrebno i dostatno vrijeme odmora kako bi njegov ljudski i duhovni rast pridonosio što većoj pastoralnoj skrbi za spasenje duša (usp. kan. 283, § 2).

Članak 20.

1. Vrijeme korištenja godišnjeg odmora neka se izabere tako da pastoralna djelatnost povjerene crkvene službe ne trpi bilo kakvu štetu. Stoga, neka se raspored korištenja godišnjeg odmora i zamjena utvrdi dogovorno na dekanatskoj razini.

2. Neka župnik za vrijeme odsutnosti radi godišnjeg odmora osigura pastoralnu brigu za župu pomoću svećenika za kojega, ako je potrebno, neka zatraži od mjesnog ordinarija potrebne ovlasti.

3. Zamjena neka bude odraz svećeničkog bratstva, u vidu međusobne pomoći.

Članak 21.

Trajanje godišnjeg odmora za klerike smije biti najviše mjesec dana neprekidno ili uz prekidne. U trajanje godišnjeg odmora ne ubrajaju se dani posvećeni godišnjim duhovnim

vježbama (usp. kan. 533, § 2) i permanentnoj formaciji (usp. kann. 279, §§ 1-3; 555, § 2, br. 1).

POMOĆ SVEĆENICIMA ZA KUPOVINU AUTOMOBILA

Članak 22.

1. Biskupijskim svećenicima, koji podnesu molbu, može se odobriti beskamatna pozajmica za kupovinu automobila, u iznosu koji odobri dijecezanski ordinarij, s povratom u roku do tri godine.
2. Redovnicima, kojima su povjerene župe, kredit se odobrava za župni auto.

Članak 23.

Novi se kredit može odobriti ako je isplaćen prijašnji kredit i to po isteku roka od šest godina od prijašnjeg kredita.

BOLOVANJE

Članak 24.

Kada klerici obole, uživaju onu društvenu skrb kojom se prikladno zadovoljavaju njihove potrebe (usp. kan. 281, § 2).

Članak 25.

Klerik koji oboli i ne može redovito obavljati povjerenu mu službu, neka o tome što prije obavijesti dekana, koji neka obavijesti mjesnog ordinarija i ravnatelja biskupijske ustanove. Dekan neka se pobrine da bolesni klerik ne ostane bez duhovne i materijalne pomoći.

Članak 26.

Bolesni klerik neka sam potraži zamjenu i o tome obavijesti dekana. Ako mu to nije moguće, neka se za zamjenu pobrine dekan, koji će o svemu obavijestiti mjesnog ordinarija i za zamjenika zatražiti potrebne ovlasti.

Članak 27.

Klerik koji je na bolovanju u trajanju do trideset dana, prima redovitu mjesečnu nagradu s naslova službe. Ako bolovanje traje više od trideset dana, bolesni klerik prima od biskupijske ustanove mjesečnu nagradu jednaku visini mirovine koju je propisao dijecezanski biskup. Tu nagradu klerik prima sve dok ne ozdravi i vrati se u službu ili dok ne bude umirovljen.

Članak 28.

1. Klerik koji zamjenjuje bolesnog župnika, prima nagradu prema odredbi biskupskog ordinarijata.
2. Zamjena bolesnog klerika za nedjelje i blagdane neka se podmiruje iz blagajne pravne osobe, po taksovniku Riječke metropolije.

3. Za susjedsko-bratsku zamjenu bolesnog klerika u kraćim razdobljima ili samo radi neke pomoći, neka se podmire samo putni troškovi.
4. Ako klerik uz svoje dužnosti pomaže bolesnom kleriku, neka se takvom iz blagajne pokriju putni troškovi i dade nagrada prema taksovniku Riječke metropolije.
5. Župnik i župni vikar, koji se međusobno zamjenjuju, nemaju pravo na posebnu naknadu.

Članak 29.

1. Ako bolesni klerik do ozdravljenja ostaje u ustanovi ili župnom stanu, dužan je mjesečno pridonositi za troškove domaćinstva (prehrane i pranje rublja) u vrijednosti od tri-deset bodova, prema važećim odredbama financijskog sustava.
2. Ako je klerik za vrijeme bolovanja u svećeničkom domu, ravna se prema pravilniku svećeničkog doma.
3. Ako je klerik za vrijeme bolovanja kod rodbine ili drugih osoba, podmiruje spomenute troškove prema vlastitom dogovoru.

Članak 30.

Troškove liječenja, koji nadilaze materijalne mogućnosti klerika, odobrava dijecezanski biskup, pošto razmotri molbu i pregleda račune, a podmiruje biskupijska Ustanova.

MIROVINA

Članak 31.

Pravo na mirovinu imaju svi inkardinirani klerici u mjesnoj Crkvi. Mirovinom klerici uživaju onu društvenu skrb kojom se prikladno zadovoljavaju njihove potrebe kad onemoćaju ili ostare (usp. kan. 281, § 2).

Članak 32.

Svaki je svećenik, prema Zakoniku kanonskog prava (usp. kan. 538), pozvan da preda dijecezanskom biskupu odreknuće od službe pošto navrši 75 godina života ili ranije ako postane trajno nesposoban za obavljanje povjerene mu službe. Dijecezanski biskup, pošto razmotri sve okolnosti osoba i mjesta, odlučuje o prihvaćanju ili odgađanju odreknuća od službe, o prihvaćanju molbe za umirovljenje i o nesposobnosti klerika za službu. Isto tako, preko biskupijske ustanove osigurava se dolično uzdržavanje i stanovanje umirovljenom kleriku, poštujući odredbe koje je donijela HBK-a (usp. kann. 538, § 3; 1746. ZKP; dopunska odredba HBK uz kan. 538, § 3).

Članak 33.

Umirovljeni klerici imaju pravo na smještaj u svećeničkom domu ili drugoj prikladnoj ustanovi, kao i pravo na njegu, liječenje i mjesečnu mirovinu u skladu s propisima biskupijske Ustanove.

Članak 34.

1. Mirovina se isplaćuje mjesečno.
2. Visina se mirovine izračunava biskupu u visini dviju osnovica.
3. Visina se mirovine izračunava svećenicima u visini osnovice.
4. Svećenicima koji su službovali samo dio godina u biskupiji, mirovina se izračunava proporcionalno godinama službe. Isplatu vodi matična biskupija.

Članak 35.

1. Kleriku koji je obavljajući više službi stekao pravo na mirovinu s više naslova, ukoliko zbroj mirovina ne dosiže zajamčenu svotu, razliku osigurava biskupijska ustanova.
2. Ukoliko je mirovina koju je klerik stekao s više naslova veća od zajamčene, ne umanjuje se već ostaje kleriku u cjelokupnom iznosu kojemu se u tom slučaju ne pridodaje zajamčeni iznos.

OPORUKA, SMRT I UKOP KLERIKA

Članak 36.

1. Svaki je svećenik, neposredno nakon prezbiterskog ređenja, obvezan sastaviti oporuku koja je valjana prema građanskom zakonodavstvu te je pohraniti u Biskupskom ordinarijatu.
2. Oporuka treba biti sastavljena svjesno, slobodno i osobno, napisana vlastoručno i potpisana. Može biti napisana i na računalu te potpisana vlastoručno od oporučitelja i dvojice svjedoka. Oporuka napisana na računalu, a bez potpisa svjedoka, ovjerava se kod javnog bilježnika.

Članak 37.

1. Oporuka mora sadržavati sljedeće elemente:
 - raspodjela pokretne i nepokretne vlastite imovine prema osobnoj volji
 - mjesto ukopa
 - sredstva za dostojan ukop
 - izvršitelj oporuke
2. Neka se u ostavštini ne zaborave ustanove formacije klerika i ustanove koje skrbe za dostojan klerički život.

Članak 38.

Volju oporučitelja dužan je izvršiti u oporuci određeni izvršitelj oporuke. Ako u oporuci imenovani izvršitelj iz opravdanog razloga ne može izvršiti svoju dužnost, oporučitelja će odrediti dijecezanski biskup.

Članak 39.

Neka se dekan, u suradnji s biskupskim ordinarijatom, pobrine da prigodom bolesti ili smrti župnika njegova dekanata ne propadnu ili se ne odnesu knjige, isprave, posvećeni

pribor, inventar župe i drugo što pripada Crkvi, te da se dostojno obavi sprovod onih koji umru. (usp. kan. 555, § 3).

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

Za slučajeve koji nisu uređeni odredbama ovog Pravilnika primjenjuju se zakonske odredbe općeg i krajevnog crkvenog prava.

Članak 41.

Vjerodostojno tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje dijecezanski biskup.

Članak 42.

O eventualnim promjenama i izmjenama ovog Pravilnika odlučuje dijecezanski biskup.

Članak 43.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. siječnja 2023. godine.

✠ Ivica, biskup, v. r.

Broj: 520/2022.

Krk, 22. prosinca 2022.

GODIŠNJE KLANJANJE PRESVETOM

Niže se donosi raspored godišnjeg svečanog klanjanja za pojedine župe prema danima koje su same župe izabrale.

Oni župnici koji ekskuriraju, te zbog veoma malog broja vjernika nisu u mogućnosti održati takvo svečano klanjanje, neka održavaju barem jedan sat klanjanja u tim župama, ako mogu, i u više navrata.

Banjol.....	zadnja nedjelja listopada	Kornić.....	Krist Kralj
Barbat.....	II. vazmena nedjelja	Kras	zadnja nedjelja lipnja
Baška	misijaska nedjelja	Krk.....	Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak
Bašč. Draga.....	I. nedjelja svibnja	Linardići.....	IV. nedjelja listopada
Belej	I. nedjelja svibnja	Lopar	III. nedjelja listopada
Beli.....	V. korizmena nedjelja	Lubenice.....	zadnja nedjelja rujna
Cres	Maslinska nedj., Vel. Ponedjeljak	Lun	III. nedjelja lipnja
Ćunski.....	Tijelovo	Mali Lošinj	Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak
Dobrinj	zadnja nedjelja travnja	Martinščica.....	III. vazmena nedjelja
Dragozetići	Maslinska nedjelja	Mundanije	Krist Kralj
Dubašnica	IV. korizmena nedjelja	Nerezine.....	Maslinska nedjelja
Garica	I. nedjelja listopada	Novalja	II. nedjelja došašća
Kampor	Bijela nedjelja	Njivice	Misijaska nedjelja

Omišalj.....	Krist Kralj	Susak.....	Tijelovo
Orlec	Tijelovo	Sv. Vid	I. nedjelja listopada
Osor	III. nedjelja rujna	Ustrine	I nedjelja listopada
Polje.....	Krist Kralj	Valun.....	zadnja nedjelja travnja
Poljica.....	I. nedjelja studenog	Veli Lošinj	Cvjetnica, Veliki Ponedjeljak
Punat	Misijska nedjelja	Vrbnik	I nedjelja studenog
Punta Križa	Tijelovo	Vrh	zadnja nedjelja listopada
Rab.....	Krist Kralj		
Risika	IV. vazmena nedjelja		✕ Ivica, biskup, v. r.
Supetarska Draga	III. nedjelja svibnja		

Broj: 521/2022.

Krk, 22. prosinca 2022.

MISE »PRO FAMILIA ET IUVENTUTE«

Donosimo kalendar slavljenja sv. misa u 2022. godini koji se odnosi na molitveno djelo: »Pro familia et iuventute«. U to su djelo uključeni naši dijecezanski svećenici i samostani redovnika na području naše biskupije. Neka svatko unese u svoju knjigu misnih intencija ovu nakanu na određeni dan, a župnici neka prethodne nedjelje upozore vjernike na ovu molitvenu nakanu i pozovu ih na sudjelovanje.

I. Raspored svetih misa na subote*Siječanj*

- 07. Badurina D. Zvonimir i Zec Slavko
- 14. Barbiš Anton i Zubović Robert
- 21. Barbiš Marinko i Žic Mate
- 28. Boras Krunoslav i Živković Andrija

Veljača

- 04. Bozanić Anton i Žuškin Denis
- 11. Brnić Ivan ml. i Franjevci TOR - Krk
- 18. Brnić Ivan st.
i Franjevci TOR - Martinšćica
- 25. Brozić Frane
i Franjevci TOR - Glavotok

Ožujak

- 04. Budinić Anton i Franjevci konv. – Cres
- 11. Buić Ivan i Franjevci OFM - Košljun
- 18. Crnović Tomislav
i Franjevci OFM - Kampur
- 25. Dabo Boris i Sudac Zlatko

Travanj

- 01. Dašek Marin
i Franjevci TOR – Porat
- 15. Debelić Ivan i Karmelićani – Krk
- 22. Debelić Tomislav
- 29. Depikolozvane Anton

Svibanj

- 06. Deželić Dinko
- 13. Guszak Milivoj
- 20. Hendrih Marin
- 27. Ilijić Saša

Lipanj

- 03. Jurasic Ivan
- 10. Justinić Dinko
- 17. Karabaić Josip
- 24. Katunar Ivan

Srpanj

- 01. Katunar Ivica
- 08. Kirinčić Vedran
- 15. Kordić Ivica
- 22. Kordić Petar
- 29. Kosić Josip

Kolovoz

- 05. Kosić Marijan
- 12. Krajnović Kristijan
- 19. Kučić Renato
- 26. Malović Saša

Rujan

- 02. Markulić Franko
- 09. Martinčić Vjekoslav
- 16. Milovčić Ivan
- 23. Mrakovčić Božidar
- 30. Mrakovčić Mladen

Listopad

- 07. Paljević Luka
- 14. Papić Ranko
- 21. Perović Kristijan
- 28. Plješa Ivan

Studenj

- 04. Polonijo Matej
- 11. Radić Nikola
- 18. Rodinis Enco
- 25. Seršić Zvonimir

Prosinac

- 02. Valković Jerko
- 09. Velčić Franjo
- 16. Vidas Josip
- 23. Volarić Božidar
- 31. Zec Antun

II. Raspored svetih misa na Marijine blagdane

- 01.01. N. God. Sv. Bogorodica
– Mons. Valter Župan, biskup u miru
- 11.02. Gospa Lurdska
– Šabalja Filip
- 16.07. BDM od Karmela
– Španjić Silvio
- 05.08. Gospa Snježna
– Šuljić Anton
- 15.08. Velika Gospa
– Mons. Ivica Petanjak, biskup

- 08.09. Mala Gospa
– Tamarut Anton
- 15.09. Gospa Žalosna
– Toljanić Antun
- 07.10. BDM od sv. Krunice
– Turčić Anton
- 21.11. Prikazanje BDM
– Turčić Ivan
- 08.12. Bezgrešno začeće BDM
– Valković Anton

✘ Ivica, biskup, v. r.

Broj: 522/2022.

Krk, 22. prosinca 2022.

OBVEZE PREMA ORDINARIJATU

Statistiku vjerskog života župe za 2022. godinu župnici trebaju poslati ovom Ordinarijatu **do konca siječnja 2023.**

Financijski izvještaj za godinu 2022. treba dostaviti Ordinarijatu **do konca veljače 2023.** Ukoliko neke župe nisu poslale izvještaj za neku od proteklih godina, neka to učine čim prije.

Matice – parice za 2022. dostavljaju se ovom Ordinarijatu preko dekanskih ureda. Ti će ih uredi poslati Ordinarijatu **najkasnije do konca ožujka 2023.**

Molimo župnike da budu točni u izvršavanju gornjih obveza, naročito slanja statistika kako bi i Ordinarijat mogao na vrijeme izvršiti svoje obaveze prema središnjim uredima Svete Stolice.

✠ Ivica, biskup, v. r.

Broj: 523/2022.

Krk, 22. prosinca 2022.

OTPUŠTANJE CENZURE ZBOG POBAČAJA

Tko nešto poduzme radi pobačaja upada, ako dođe do učinka, u izopćenje unaprijed izrečeno (kan. 1398). Prema općim kanonskim normama u izopćenje upadaju one katoličke osobe koje su svjesno i slobodno, fizički ili moralno, sudjelovale u zločinu učinkovitog pobačaja.

Redovitom vlašću mogu otpustiti cenzuru: ordinarij (tj. dijecezanski biskup, generalni i biskupski vikar i viši redovnički poglavari) u sakramentu ispovijedi i izvan njega; a samo u sakramentu ispovijedi svaki biskup i kanonik pokorničar (usp. kann. 1355, § 1; 508, § 1).

Da bi vjernici u našoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje cenzure zbog pobačaja i zatim odrješenje od grijeha, ovime prenosim odluku pape Franje koju je objavio u apostolskom pismu *Misericordia et misera* 20. studenog 2016. u br. 12: »**Podjeljujem od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe, ovlast da daju odrješenje onima koji nešto poduzmu oko grijeha pobačaja**«, a kojom svim svećenicima koji imaju ovlast za ispovijedanje (jurisdikciju), a nije im prestala, dajem ovlaštenje da vjernike koji su počinili grijeh i kazneno djelo pobačaja odriješe od grijeha i cenzure izopćenja.

Neka ispovjednici na primjeren način pokornicima predoče ozbiljnost i težinu počinjenog grijeha te im odrede odgovarajuću spasonosnu pokoru.

✠ Ivica, biskup

Broj: 16/2022.

Krk, 16. prosinac 2022.

KORIZMENA DUHOVNA OBNOVA ZA MLADE

— »Betanija«, 3.-5. ožujka 2023. —

Od 03. – 05. ožujka u pastoralnom centru »Betanija« na Lošinju održati će se korizmena duhovna obnova za mlade. Obnovu će predvoditi dominikanac pater Ivan Dominik Iličić. Na obnovi mogu sudjelovati mladi od osmog razreda do dvadesete godine. Potaknite mlade na sudjelovanje na tome susretu. Hvala vam od srca za sve do sada učinjeno i preporučam naše mlade u vaše molitve.

vlč. Marin Hendrih,
povjerenik

SJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA CARITASA BISKUPIJE KRK

Caritas Biskupije Krk održat će sjednicu Upravnoga vijeća početkom 2023. godine. Svi članovi vijeća bit će na vrijeme obaviješteni o terminu. Ovo vijeće raspravlja i odlučuje o temeljnim zadacima Biskupijskog Caritasa, prima na znanje i raspravlja o izvješćima župnih Caritasa i Biskupijskog Caritasa, predlaže programe rada Biskupijskog Caritasa te vrši i druge zadaće vezane uz pravilan i djelotvoran rad Caritasa Biskupije Krk.

KORIZMENA AKCIJA »ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE«

Ovu akciju Biskupijski Caritas provodi u suradnji s Trgovinom Krk d.d. Akcijom će se tijekom korizme u poslovnica Trgovine Krk na otoku Krku prikupljati prehrambene namirnice i higijenske potrepštine, na način da kupci mogu kupljene proizvode pri izlasku iz dućana odložiti u postavljene i označene košare, a volonteri župnih Caritasa redovito će prazniti košare te voditi evidenciju prikupljene pomoći. Sve prikupljeno koristi se za korisnike Caritasa, one koji žive u siromaštvu ili riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

PROJEKT »PRIJATELJI S MORA«

Početakom 2023. godine biti će otvorene prijave za petu sezonu projekta »Prijatelji s mora« koji Caritas Biskupije Krk provodi u suradnji s Caritasima Sisačke biskupije i Đakovačko-osječke nadbiskupije. Projekt je to kojim se obiteljima s djecom slabijeg imovinskog stanja, koje dolaze s područja navedenih Caritasa, omogućuje besplatan smještaj kod iznajmljivača privatnog smještaja. Uz donatore smještaja projekt uključuje i donatore usluga, različite obrtnike koji nude ovim obiteljima besplatne usluge kao što su obroci i slastice u restoranima, zabavni sadržaj i dr. Također su moguće i novčane donacije s kojima se pokrivaju putni troškovi dolaska obitelji. Prijave donatora moguće su preko web stranice www.biskupijakrk.hr/prijatelji-s-mora.

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak, OFM Cap., je:

Rujan

- 17. sudjelovao na Susretu hrvatske katoličke mladeži u Bjelovaru;
- 24. primio u katedrali i biskupskom domu grupu hodočasnika iz rodne župe sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića i susjednih župa;
 - susreo se s vjeroučiteljima Krčke biskupije u *Oazi Kraljice Mira* u Krku i predslavio svetu misu;
- 25. u Samoboru predslavio svetu misu prigodom Kongresa OFS-a i Frame;
 - u Varaždinu sudjelovao na proslavi 25. obljetnice uspostave Varaždinske biskupije;
- 26. u Gabonjinu bio prisutan na sprovodnim obredima pok. gospodinu Andriji Radivoju;
- 27. u Rijeci sudjelovao na simpoziju prigodom 100. godišnjice smrti službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić i predvodio svetu misu;
- 28. u Rijeci sudjelovao na Teološko – pastoralnom seminaru Riječke metropolije;
- 29. suslavio na svetoj misi u riječkoj katedrali o 100. godišnjici smrti službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić.

Listopad

- 2. u Mariji Bistrici sudjelovao na proslavi 25. obljetnice uspostave Vojnog ordinarijata;
- 8. u Hotelu Malin u Malinskoj predvodio svetu misu i sudjelovao na proslavi 30. obljetnice Pokreta za život;
- 9. u svetištu Majke Božje Trsatske predvodio svetu misu prigodom biskupijskog hodočašća;
- 12. sudjelovao u Krku na jesenskom plenarnom sastanku svećenika;
- 13. u katedrali predvodio svetu misu za početak projekta *72 sata bez kompromisa*;
- 14. u katedrali predvodio svetu misu prigodom mjesečnog spomena sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
- 15. u Rabu krstio dvoje djece od koje je jedno Šimun Ribarić, peto dijete iz obitelji Ribarić;
- 17. – 19. u Zagrebu sudjelovao na 65. plenarnom zasjedanju Sabora HBK;
- 17. u Zagrebu sudjelovao na predstavljanju monografije mons. Želimira Puljića *Biskupska konferencija. Kolegijalnost i zajedništvo s općom i partikularnim Crkvama*;
- 20. – 22. u Krku sudjelovao na međunarodnom znanstvenom skupu *Glagoljaštvo – baština, tradicija, inovacija* prigodom 120. godine utemeljenja Staroslavenske akademije u Krku i 70. godine od utemeljenja njezina slijednika Staroslavenskog instituta u Zagrebu.

Studenj

- 1. u katedrali predvodio svečano misno slavlje prigodom svetkovine Svih Svetih;

2. na groblju u Krku predvodio misno slavlje o Spomenu vjernih mrtvih;
3. u katedrali predvodio svetu misu za pokojne biskupe i svećenike;
4. u Bogoslovnom sjemeništu Ivan Pavao II. u Rijeci sudjelovao na sastanku biskupa Riječke metropolije;
— koncelebrirao u riječkoj katedrali na svetoj misi u kojoj je u službi riječkog nadbiskupa uveden mons. Mate Uzinić;
5. u Đakovu sudjelovao na susretu svećenika i njihovih roditelja s područja Đakovačko – osječke nadbiskupije;
10. posjetio u KBC-u Rijeka vlč. Tomislava Debelića i vlč. Matu Žica te u KBC-u Sušak mons. Nikolu Radića;
15. u Lovranu sudjelovao na dijelu programa permanentne formacije mladih svećenika Riječke metropolije;
19. u krčkoj katedrali predvodio misu i sudjelovao na susretu župnih pjevačkih zborova otoka Krka;
20. u Dubašnici predvodio svetu misu prigodom svetkovine Krista Kralja i Svjetskog dana mladih;
21. u Poreču koncelebrirao na svetoj misi o svetkovini sv. Maura;
23. u Cresu kod benediktinki sudjelovao na susretu redovnica Krčke biskupije i predslavio svetu misu;
25. u Novalji koncelebrirao na svetoj misi o svetkovini sv. Katarine i sudjelovao na otvaranju spomen obilježja nadbiskupu Antonu Tamarutu.

Prosinac

1. u Krku u biskupijskoj dvorani sudjelovao na susretu voditelja župnih Caritasa Biskupije Krk;
3. u Krku u biskupijskoj dvorani sudjelovao na skupštini Pokreta za život;
7. u Krku u biskupskom domu primio ravnatelje odgojno – obrazovnih ustanova u Krčkoj biskupiji;
8. propovijedao o svetkovini i patronu župe Bezgrešnog Začeca BDM na Puntamici u Zadru;
9. u Korniću predvodio misu prigodom prve godišnjice smrti vlč. Antona Peranića;
13. u Banjolu predvodio misu prigodom svetkovine sv. Lucije;
14. primio u posjet nadbiskupa riječkog i metropolitu, mons. Matu Uzinića;
— u krčkoj katedrali koncelebrirao na misi prigodom godišnjice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
18. slavio svetu misu u Domu umirovljenika »Mali Kartec« u Krku;
21. bio domaćin božićnog čestitanja u Biskupiji u Krku;
22. u Krku sudjelovao na dobrotvornom božićno-novogodišnjem koncertu učenika osnovnih škola na otoku Krku;
23. slavio svetu misu zornicu u Dubašnici.

➤ **IZVJEŠTAJI****CARITASOV »DOM EMAUS« OVOG LJETA UGOSTIO 93 OSOBE IZ UKRAJINE**

U sklopu dugogodišnjeg projekta ljetovanja u kući za odmor »Dom Emaus« u Martinšćici na otoku Cresu, ovoga ljeta Caritas Biskupije Krk ugostio je 93 osobe iz Ukrajine, od čega 54 djece, koji su ostvarili 983 noćenja. Besplatna ljetovanja od lipnja do rujna s osiguranom prehranom i ostalim sadržajima organizirana su za osobe iz Ukrajine koje su morale napustiti svoju domovinu zbog ratnih zbivanja. Ove obitelji nakon početka rata u Ukrajini smještene su u kontinentalnu Hrvatsku, u crkvene smještaje. Također, uz njih su na ljetovanje došle i dvije grupe djece direktno iz Ukrajine. Dom Emaus već 17 godina organizira svakoga ljeta ovaj projekt za obitelji iz Slavonije i šire, a ove godine otvorio je svoja vrata i preko granice, dragim ljudima iz Ukrajine.

Drago nam je da smo i na ovaj način mogli ostvarivati našu misiju, a slušajući ove drage ljude i gledajući dječje osmjehe dovoljno su nam govorili koliko im je značilo u barem malo odvratiti misli od njihove nevolje. Sudionici projekta došli su iz raznih mjesta kao što su Mariupolj, Bakhmut, Severodonetsk, Karkiv, Sumy, Shostka, Hlukhiv, Donetska oblast, Vasylkiv, Hostomel, Bucha, Borodyanka, Kijev, Žitomir, Čornobylyj, Chernihiv, Poltava i dr.

Projekt je organiziran u suradnji s Caritasima Varaždinske, Zagrebačke, Požeške i Đakovačko-osječke nad/biskupije te Hrvatskim Caritasom i nacionalnim Caritasom Spes Ukrajine. Ova su ljetovanja i dio programa za podršku osobama iz Ukrajine u R Hrvatskoj, nastalog u suradnji s Catholic Relief Services (CRS), a kojim koordinira Hrvatski Caritas. Caritas Biskupije Krk zahvaljuje svima na dobroj suradnji, a posebno Hrvatskom Caritasu koji je uvelike pomogao u financijskim troškovima sredstvima CRS-a.

Dvadeset obitelji, uglavnom majke i djeca, imale su priliku provesti više dana u kući za odmor u neposrednoj blizini mora. Martinšćicu krase duge šljunčane plaže, mjesto je uređeno s mnogo mediteranskog raslinja, a netaknuta priroda i čisto, bistro more pruža mogućnost za kvalitetan, opušten i nezaboravan odmor što su nam dojmovi ovih obitelji i potvrdili. Kako su i sami znali reći: »osjećamo se kao da smo došli u raj«. Zahvalni su bili u svoje ime i ime muževa koji su ostali braniti svoju domovinu, što brinemo za njihove obitelji i djecu. Hrvatsku su prozvali prijateljskom zemljom koje im je vrlo lijepa, a svi su izrazili želju da nas ugoste jednoga dana i u mirnoj lijepoj Ukrajini. Kažu kako im ovo ljetovanje pomaže vratiti harmoniju u duh i tijelo, da je njihova vjera u pobjedu postala jača. Vrijeme provedeno na ljetovanju bilo je ispunjeno raznim sadržajima od kupanja, pecanja, društvenih igara pa do proslave rođendana dvoje dječaka, a imali smo i priliku isprobati Ukrajinsko tradicionalno jelo Boršč.

Ipak, onima koji su došli direktno iz Ukrajine, trebalo je par dana dok se naviknu da su na sigurnom, da zvuk aviona u zraku nije prijatnija ili zvonjava crkvenog zvona koji se nalazi u neposrednoj blizini. Životne priče ovih dragih ljudi, otkada su u njihovoj domo-

vini ratna zbivanja, slušali smo s velikom empatijom prisjećajući se vlastitog iskustva Domovinskog rata koji mnogima daje dodatni razlog prihvaćanja i razumijevanja izbjeglica iz Ukrajine. Nažalost svakodnevnica ove djece postali su uzbune i odlasci u podrume, nedostatak slobode, mira i sigurnosti, zvukovi granata, ali barem na koji tjedan zvukovi morskih valova i cvrčaka te toplina, susretljivost i ljubaznost mještana kao i različiti sadržaji na moru bili su dovoljni da se brzo vrati osmijeh na njihova lica, koji nema cijenu.

Tijekom kolovoza, dvije grupe djece s pratnjom odraslih došle su iz Ukrajine svaka na dva tjedna te su uz osiguran smještaj i hranu imali priliku obići i još neka mjesta i sadržaje što je kod djece izazvalo dodatni val radosti i lijepih uspomena za pamćenje. Tako su imali priliku razgledati Cres, gdje su imali zajedničku svetu misu nakon čega je uslijedilo kupanje te večera kod župnika. Hvala župniku Marijanu Kosiću i vlč Siniši Vujčiću koji su ih primili otvorenoga srca i proveli s njima lijepo popodne. Također, uz Cres, grupe su imale priliku razgledati ljepote Maloga Lošinja i posjetiti aquapark u Kampu Čikat – Jadranka u čijoj organizaciji je uvelike pomogao župnik Robert Zubović. Posebno mu hvala na velikom angažmanu u više navrata da grupe upoznaju ljepote Lošinja, djeca uživaju u radostima aquaparka, druženju s nekolicinom mladih župe te cjelodnevnom izletu na Susak što je djeci dalo posebnu radost vožnje brodom i posjete pješčane plaže. Hvala i župnom vikaru Andriji Živkoviću koji je proveo vrijeme s djecom na večeri i pomogao u dočeku grupe. Također u obližnjem Kampu Slatina djeca su sudjelovala i u radionici filcanja vune te uživali u sadržajima kampa.

Tijekom boravka jedne od grupa djece iz Ukrajine posjetili su ih biskup Ivica Petanjak s tajnikom, ravnatelj Caritasa Ivan Milovčić i djelatnik Caritasa Robert Brozić, te su tom prilikom padre Valerij i s. Galina, koji su predvodili grupu, pobliže upoznali predstavnike Caritasa sa situacijom u Ukrajini. Uz ugodan razgovor međusobno su podijeljeni darovi za uspomenu te je susret završio zajedničkom molitvom u crkvi i ručkom.

U više navrata župljani su imali empatije za ove drage ljude te im donijeli uz novčani prilog i pokoju slasticu i sladoled. Hvala svakome od njih, kao i obiteljskom restoranu Mareta iz Miholašćice koji su bili uvijek na raspolaganju uz dogovorene obroke osigurati i nešto dodatno, a također i župniku fra Tomislavu Keru koji je ustupio župnu crkvu za misna slavlja i molitvene obrede. Hvala volonterima koji su se nesebično darovali u organizaciji ovoga projekta tijekom cijeloga ljeta ili povremeno, a posebno hvala volonterki Ana-Mariji Brozić koja je uz djelatnika Biskupijskog Caritasa bila na raspolaganju i pomoći Caritasu tijekom cijeloga ljeta u nabavi hrane, održavanju smještaja i dočeku grupa. Caritas zahvaljuje i ostalim donatorima koji su doprinijeli u ispunjavanju njihovog ljetovanja različitim prigodnim proizvodima i sadržajima; Kamp Slatina, Kamp Čikat i aquapark, Slastičarna Casa del padrone – Krk, Slastice Margareta – Cres, Slastičarnica Moby dick – Mali Lošinj, Saponia d.d., OPG Oil House, Trojka – Šalov, MB Brza, Cresanka d.d., Trgovina Krk d.d., Turistička agencija Martinšćica, AZ – Agencija za kulturu i turizam, Vinarija Katunar, Biskupija Krk, Župa Martinšćica, Župa Cres, Župa Mali Lošinj, Hrvatske autoceste d.o.o., Jadrolinija. Hvala svakome tko je dao svoj doprinos u organizaciji i realizaciji projekta.

*Robert Brozić, voditelj projekta
Caritas Biskupije Krk*

JESENSKI SUSRET VJEROUČITELJA**— Krk, 24. rujna 2022. —**

U Oazi Kraljice mira župe Krk u subotu 24. rujna održan je susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri Krčke biskupije, a ujedno i županijsko stručno vijeće za vjeroučitelje.

U prvom dijelu susreta okupljenima je govorio vlč. Damjan Koren, predstojnik Katehetskog ureda Varaždinske biskupije i voditelj duhovnog centra na Veternici. U svom vrlo zanimljivom nagovoru vlč. Koren jednostavno i slikovito iznio je niz zanimljivosti o pozivu. Istaknuo je kako je poziv prisutan kroz cijelu povijest spasenja, najprije kao poziv na život kroz stvaranje, zatim poziv na ljubav, onda poziv na svetost kroz zajedništvo s Bogom i, na koncu, protumačio je poziv kroz vid poslanja: naviještanje Božje stvarnosti ondje gdje se svatko od nas nalazi. Nadalje je poziv na svetost predstavio kao nastojanje da se teži savršenstvu karakterističnom za samog nebeskog Oca. Naglasio je kako smo već dobrim dijelom sveti po krštenju, a ostatak je naš trud da, u suradnji sa snagom Duha, postignemo svetost koju nam Bog neprestano nudi i pokazuje. Mi, kao dio putujuće Crkve, imamo veliku ulogu u predstavljanju svetosti. Pročišćavajuća Crkva nas u našem zadataku hrabri, a proslavljena Crkva nam svjedoči kako to ima smisla. Kao zaključak pozvao je da svece promatramo kao ljude kroz koje nam uvijek svijetli sunce.

Nakon mogućnosti za ispovijed uslijedilo je slavlje svete mise koju je predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Biskup Ivica pozdravio je vjeroučitelje, prisjetio se pokojnog vlč. Antona Peranića i u nadahnutoj propovijedi potaknuo na realno vjerovanje i zalaganje u vremenu i okruženju u kojem danas živimo i djelujemo. Na kraju euharistijskog slavlja predstojnik katehetskog ureda vlč. Zvonimir Seršić zahvalio se vjeroučiteljici Dubravki Buničić na dugogodišnjem vođenju Županijskog stručnog vijeća, te vjeroučiteljicama Vilmi Depikolozvane i Elizabeti Crvić na dugogodišnjem radu u školi. Vjeroučiteljica E. Crvić nakon 25 godina vjeroučiteljske službe otišla je u mirovinu.

Susret se nastavio zajedničkim ručkom i ugodnim razgovorom o aktualnostima i prisjećanjem na studentske dane i avanture. Uslijedio je zatim radni dio u kojem su predstojnik i vjeroučitelji definirali hodogram za ovu školsku godinu, a i nadalje.

OBIJELJEŽENA 30. OBLJETNICA POKRETA ZA ŽIVOT KRČKE BISKUPIJE

— Malinska, 8. listopada 2022. —

Pokret za život Krčke biskupije obilježio je tridesetu obljetnicu svog djelovanja prigodnim programom u Hotelu Malin u Malinskoj, koji je započeo svetom misom koju je predvodio krčki biskup Ivica Petanjak.

Radost i slavlje života

Na početku misnog slavlja naš je biskup Ivica podsjetio na početke Pokreta pročitavši iz zapisnika: »U Malom Lošinju, 28. travnja 1992. – po želji o. biskupa Josipa Bozanića da se Pokret za život – Movimento per la vita – zasadi na teritoriju Krčke biskupije susreli su se u Rektoratu crkve sv. Nikole u Malom Lošinju promicatelji laici: Ana Volarić Mršić, Loreta Žic Sorić, Blaženka Vidulić, Fredi Picinić, Nataša Brozić i svećenici Anton Barbiš i Valter Župan. Prisutni su se izjasnili da prihvaćaju dobrovoljno i dragovoljno promicanje Pokreta za život.«

Nadalje je u prigodnoj propovijedi srdačno i radosno pojasnio i osvjetlio i Božju riječ ovog svagdana kao i samo otajstvo (kršćanske) obitelji i života.

Govoreći o evanđelju dana između ostalog u svojoj je propovijedi istaknuo:

»Ako Isus govori, znači da ima i sugovornike koji su ga željni čuti. Za jednog takvog govora neka žena nije mogla sakriti svoje emocije nego je puna uzbuđenja povikala: 'Blago majci koja te rodila!'

Svaka je majka ponosna na svoju djecu, osobito ako su ona čestita i uspješna. Tako i ova žena iz mnoštva, oduševljena Isusom Kristom, blagoslivlja njegovu majku.

U svom oduševljenju ona je prekinula Isusa u govoru. Mi bismo se možda u tom trenutku smeli i izgubili misao koju smo započeli. Možda bi nam u isto vrijeme bilo i neugodno, ali i drago da nas netko pred svima hvali.

Isus potaknut ovim upadom prekida svoje propovijedanje i ovu upadicu koristi da prenese svoju poruku: 'Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!' (Lk 11, 28) i da entuzijazmu ove žene dade pravu mjeru i poruči da blaženstvo ne proizlazi iz zadovoljstva srca, koje može biti i iskreno i pošteno, nego iz otkrivanja volje Božje u nama koja dolazi od slušanja riječi Božje.

Svi možemo pripadati njegovoj obitelji ako prihvatimo njegovu Riječ i provedemo je u djelo. Evanđelje se ne boji predložiti model koji nadilazi tradicionalne obiteljske i krvne veze već donosi novi oblik zajedništva, koje se temelji na snazi Duha.

Isus ide iznad naših krvnih i rodbinskih veza koje nas povezuju. Svatko tko sluša riječ Božju i živi po njoj dobiva Duha Svetoga koji ga povezuje s Ocem i Sinom i stvara vezu jaču od rodbinske. Duhovne veze uvijek su jače od rodbinskih, jer su plod našeg izbora, opredjeljenja. A volja je jača od krvi.

Time Isus ne poništava krvne veze nego ih uzdiže na višu razinu.

Moguće je da u svom životu ulažemo puno energije da postanemo poznati, cijenjeni i uvažavani. I to može biti plod našega rada, ali sve to neće u potpunosti zadovoljiti naše apetite jer su ljudske želje neizmjerne i beskonačne.«

Nakon što nam je u svom promišljanju osvijetlio otajstvo obiteljskih odnosa kao krepost poniznosti, za koju kaže duhovno bogoslovlje: »Treba raditi za poniznost. Ona je Božji dar i nju treba osvajati svaki dan« (Leopold Beaudenom), biranim je riječima biskup Petanjak dodao i: »U svjetlu ove Isusove riječi i mi danas, koji obilježavamo trideset godina Pokreta za život u našoj biskupiji, s jedne strane možemo biti zadovoljni jer ovaj je Pokret izrastao iz Kristova evanđelja i nošen je njegovim Duhom i sigurno je mnogim obiteljima bio potpora u životnim izazovima, ali slavlje mora imati i jednu samokritičnu dimenziju pa svako tko je uključen u ovaj Pokret, mora se pitati je li dovoljno utjelovio Kristovo evanđelje u svoj život i je li se trudio po njegovu primjeru da kraljevstvo Božje dopre do što više ljudi ne zato da se hvali velikim brojkama nego željom da se svi ljudi spase.«

Nakon euharistijske gozbe ljubavi, mise, dr. Šime Paparić, predsjednik Pokreta, ukra- tko je pozdravio nazočne i predao prigodne zahvalnice duhovniku Pokreta vlč. Zvonimiru Badurini Dudiću te biskupu u miru Valteru Županu kao i biskupu Ivici.

Nakon toga uslijedilo je, možemo to najtočnije nazvati, svjedočenje našeg nogome- tnog izbornika Zlatka Dalića, koji je već u neposrednoj blizini svjetskog prvenstva, usred mnogih obveza, pronašao vremena za ovaj događaj pokazavši i na taj način koliko mu je važan, točno dan nakon što je napunio pet godina u službi izbornika. Dalić pripada sku- pini još uvijek malobrojnih vjernika laika koji se ne boje u našem društvu iskoračiti iz sigurnosti potajnih sjena u kojima se laici vole sakriti i tako prepustiti javni prostor i život nekim drugim ljudima i idejama, a onda svi skupa možemo samo naricati i konstatirati očito. Dalić hrabro u svijetu svjedoči svetost, odgovarajući tako na poziv Drugog vati- kanskog sabora o angažmanu laika i na smjernice samog pape Franje izrečene u pobu- dnici *Radujte se i kličite* o ostvarivanju svetosti na suvremen i sjevremen način u suvre- menom svijetu. Ne na način kao prije 30 – 40 godina, kamoli na način kao prije 300 ili 400 godina. (Duh Sveti izlijeva svetost posvuda na svoj sveti narod vjeran Bogu – *Radujte se i kličite* br. 6.)

Dalić je progovorio o izazovima vjernika u suvremenom svijetu, u nečem tako izazo- vnom kao što je profesionalni sport, nogomet. Govorio je o korijenima svoje vjere i o izazovima koja pred sve njih, a posebno pred mlade igrače i obitelji stavlja specifična životna i profesionalna situacija nogometaša ili trenera.

»Oni vrlo mladi, s dvadesetak godina dođu do puno novca, imaju sve u životu i to je velika opasnost.« Ponovio je dobro poznatu stvar: »Jedini ispravan put je put Luke Mo- drića. Otišao je van s 25 godina, kao zrela osoba i zreli igrač, postupno je napredovao i ostvario sve. Osvojio tolike Lige prvaka, postao najbolji igrač na svijetu i osvojio srebro s reprezentacijom i toliko dugo traje. Sve je stigao učiniti i ostvariti.«

Vječno evanđelje Isusa Krista treba suvremeniku posadašnjiti i pod vodstvom Duha Svetog znati približiti. Zlatko Dalić na vjetrometini s rijetkim zavjetrinama to radi hrabro

i stalno. Od nedavnog hodočašća preko hrabrih iskoraka povezanih sa svjetonazorima i odlukama povezanim s tim.

Svaki na svojem putu (*Radujte se i kličite* br. 11).

U našoj javnosti svojim je zapaženim istupima od Rusije naovamo ostvario duhovnu misao: Ako posadiš poniznost, ubirat ćeš veličinu.

Nečiji glas nas obraduje, drugi uznemiri, treći razveseli, rastuži... Koje sve mogućnosti daje slušanje: od šapata do urlika. Od glasa koji nas diže u nebesa do glasa od kojeg možemo dobiti infarkt, istaknuo je naš biskup u propovijedi. Nakon njegova glasa obradovao nas je i glas i riječ izbornika Dalića.

Rekao je između ostalog: »Molim dragog Boga samo da ne odem u krivom smjeru. Bit ću i dalje ponizan, služiti svome narodu i reprezentaciji, molim da me ne prebaci.«

Na nekim primjerima od Rusije naovamo posvjedočio nam je kreposti domoljublja, čovjekoljublja i bogoljublja, koje nam je na srce stavljao sveti Ivan Pavao II. U mnogim sportskim i životnim okolnostima kao javnost koja prati najpopularniju osobu u Hrvata, vidimo da Dalić živi i oko toga svakodnevno nastoji:

Bog nas neizmjereno nadilazi, on je uvijek iznenađenje i nismo mi ti koji određujemo u kojim ćemo ga povijesnim okolnostima pronaći stoga što ne ovisе o nama ni vrijeme ni mjesto ni uvjeti susreta. (*Radujte se i kličite* br. 41)

»Poznata knjiga, koju je spomenuo vlč. Zvonimir, ima pogrešan naslov. Ne Rusija naših snova, morala se zvati Hrvatska naših snova. Želim da Hrvatska uvijek tako izgleda: jedna, ponosna, sretna, zadovoljna, uspješna.«

Zaključio je: »Bez obzira na to kako prođe svjetsko prvenstvo u Kataru, najvažnije je biti čovjek, to je najveći uspjeh«, rekao je dodavši, »znam da se sve lako mijenja. I ako ne uspijemo napraviti neki veći rezultat, slijede negativnosti kao u slučaju početka Lige nacija. Onda odjednom više ništa ne valja, ni izbornik ni igrači. Želim biti pozitivan, širiti dobro, jer nam toga treba u svakom pogledu.« S blagim je uzdahom dodao: »Ubiše nas podjele.«

Duši seljačkoj pastirskoj bilo je drago i blagotvorno vidjeti ljude koji su se potrudili i pomučili doći i s naših drugih otoka, s malom djecom, kao i članove kluba navijača Uvijek vjerni iz Punta, koji su ponosno istaknuli svoja znakovlja, kao i poveći broj svećenika i redovnika koji su, osim na misu (njih devet je suslavlilo uz biskupa Ivicu), došli na tribinu izbornika Dalića.

Zlatko Dalić sa suprugom Davorkom posvjedočio nam je snagu potpuna predanja Bogu, snazi kršćanskih temelja na kojima se uspostavlja bračno i obiteljsko zajedništvo.

Zvonimir Badurina Dudić

ODRŽANO BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE MAJCI BOŽJOJ TRSATSKOJ**— 9. listopada 2022. —**

Tradicionalno hodočašće vjernika Krčke biskupije Gospi Trsatskoj na drugu nedjelju listopada održalo se i ove godine, u nedjelju 9. listopada, sada već po 30. put. Predvođeni krčkim biskupom Ivicom Petanjkom i svojim svećenicima, vjernici su se okupili u perivoju svetišta u kojem se slavila svečana sveta misa, a prije mise molila se Gospina krunica, dok su vjernici ujedno imali prigodu pristupiti sakramentu pomirenja.

Molitvu krunice, a potom i svečano liturgijsko slavlje, svojim je pjevanjem ove godine animirao i uzveličao župni zbor Dubašnice. Župnik Poljica na otoku Krku, vlč. Zvonimir Badurina Dudić započeo je molitvu krunice te je uveo vjernike u svako otajstvo. Razmatrala su se slavna otajstva, a krunicu su predmolile obitelji sa pet otoka naše biskupije: prvo otajstvo obitelj Milorada i Sabine Depikolozvane iz župe Vrh, drugo otajstvo obitelj Ivana i Elene Debelić iz župe Banjol, treće otajstvo obitelj Ilaria i Vesne Lovrečić iz župe Cres, četvrto otajstvo obitelj Darka i Lorete Sorić iz župe Mali Lošinj te peto otajstvo obitelj Jacka i Milke Ricov iz župe Novalja. Molitva krunice zaključena je pjevanim lauretanskim litanijama.

Nakon krunice uslijedila je sveta misa koja je započela procesijom u kojoj se nosio lik Gospe Trsatske. Ove godine su sliku Gospe Trsatske nosile redovnice, časne sestre: s. Benedikta Miš i s. Marina Kosina (Karmelićanke BSI), s. Valentina Marinović (Družba sestara Presvetog Srca Isusova) i s. Katarina Mikić (Službenice milosrđa – Ančele). Na početku misnoga slavlja sve nazočne je pozdravio trsatski gvardijan, fra Krunoslav Kocijan, a svetu je misu započeo naš biskup Ivica Petanjak.

U službi riječi, misna čitanja su čitali Marin Papić iz župe Vrbnik i Filip Ribarić iz župe Rab, a evanđelje je navijestio župnik Malog Lošinja i dekan Lošinjskog dekanata don Roberto Zubović.

U homiliji biskup Ivica je istaknuo da evanđelje želimo promatrati u hodočasničkom duhu, kao zajednica koja je na putu. Biskup je potom podsjetio da se nalazimo, po želji pape Franje, na sinodalnom putu, gdje svi skupa hodamo i oslušujemo poticaje Duha Svetoga i molimo ga da nam prosvijetli um i srce kako bismo spoznali svoje poslanje za današnje vrijeme i za današnji svijet.

Spoznati svoje poslanje u današnjem svijetu moguće je ako smo na Kristovom putu, poručio je Biskup, te zatim podsjetio na misno čitanje iz poslanice Galaćanima od prethodnog ponedjeljka u kojem apostol Pavao upozorava neke kršćane koji su se dali zavesti drugim učenjima koja nisu na putu Isusa Krista. Biskup je onda postavio pitanje: Koji to put vodi u život, a koji u propast?

Nadovezavši se na evanđelje od ove nedjelje, Biskup je istaknuo da je i ovdje Isus na putu, na putu prema Jeruzalemu – prema izvršenju svoga poslanja: svojoj muc, smrti i uskrsnuću, te također kako se kretanje koje susrećemo kod gubavaca u evanđelju i kod Naamana Sirca u prvom čitanju, može opisati kao put dolaska i put povratka.

Komentirajući gubavce iz evanđelja, Biskup je rekao: »Teško su bolesni, koliko od same bolesti toliko još više od izoliranosti od ostalog svijeta, ali se kreću. Idu ususret Isusu, koji je i sam na putu (usp. Lk 17,12). Susreću Isusa tako da poštuju odredbe Zakona koji ne dozvoljava fizičku blizinu i kontakt, ali ga mole, interesantno, ne da ih ozdravi, nego da im se smiluje.«

Isus ih je uputio da se pokažu svećenicima koji će utvrditi njihovo zdravstveno stanje: »Ovdje je naglasak stavljen upravo na to neprestano kretanje. Važno je ne stati nego nastaviti hodati. Isus im odmah reče: »Idite i pokažite se svećenicima. I dok su išli, očistiše se« (Lk 17, 14)«. Važnost toga odvažiti se i krenuti na put prisutna je i kod Naamana Sirca iz prvog čitanja.

Biskup je zatim kazao kako se na tom putu događa ozdravljenje ako se donesu tri odluke. Prva je: *spoznati svoje stvarno stanje u kojem se nalazimo i uvidjeti da si sami ne možemo pomoći već smo potrebni pomoći drugoga*. Tko ne spozna svoje stanje, taj ostaje zatvoren u svome ponosu i prestaje s ovim hodom.

Druga odluka je: *treba otkriti snagu riječi Božje koja rasvjetljuje naš životni put i daje nadu ozdravljenja i spasenja*. Biskup je kazao kako se to redovito događa posredstvom druge osobe: *Naaman je spoznao volju Božju po svome sluzi. I ovih deset gubavaca su prije nego su se obratili Isusu od nekoga morali čuti za njega jer ga zovu učiteljem*.

Treća i zadnja odluka je: otkriti vrijednost liturgije. Biskup je nastavio: »Sva su se ozdravljenja dogodila, i u Starom i u Novom zavjetu, jer su oni koji su bili bolesni poslušali što im je bilo zapovijeđeno, makar im se činilo i moglo činiti da je bezvezno to što se od njih traži. Naaman se najprije pobunio. Zašto bi se sedam puta okupao u rijeci Jordanu, mogao bi to učiniti i u čistim rijekama svoje domovine.«

Biskup je zatim povukao nit sa Naamanovog kupanja na sakrament krštenja. Ovdje dolazi do izražaja vrijednost liturgije: »Spasenje dolazi od poslušnosti riječi Božjoj koja ima neka svoja izvanjska obilježja. I ovih deset gubavaca koje Isus šalje svećenicima ozdravljaju u poslušnosti njegovoj riječi, ali taj njihov put je put očišćenja, kao put katekumenata koji dovodi do svećenika i krštenja i uranjanja u otajstvo Kristova života preko liturgijskih slavlja koje bi trebalo s više srca i duha živjeti i vjerovati da se po njima dolazi do spasenja.«

Ovdje je biskup Ivica završio s putom polaska i rekao da dolazimo do puta povratka koji je presudan jer vodi od fizičkog ozdravljenja do onog duhovnog ozdravljenja: »Naaman se vratio s Jordana i ponovno susreo proroka Elizeja i obratio na pravu vjeru. Od deset gubavaca vratio se samo jedan i to stranac, Samarijanac, i jedini od Isusa čuo riječi: „Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!“ (Lk 17, 19). «

Biskup je postavio pitanje: »Što se dogodilo s tim jednim jedinim i k tome Samarijancom da se vratio i zahvalio Isusu?«, te dao odgovor: »Samo se je on susreo sa samim sobom, vidio je sebe pravim očima i spoznao veličinu dara koji mu je udijeljen ovim ozdravljenjem. On je spašen jer je shvatio da mu je Bog blizu, da ga je ozdravio i promijenio mu život u potpunosti. Bio je mrtav, a sad živi. Otpisan i izoliran, a sad može disati

punim plućima. Sva je veličina čovjeka samo u tom jednom: znati se vratiti natrag i nakon prijeđenog puta reći: Hvala!«

Privodeći svoju propovijed kraju, Biskup je istaknuo da se nalazimo u marijanskom svetištu kao hodočasnici, na putu – u fizičkom i duhovnom smislu, potrebni rasta, dozrijevanja i usavršavanja, a Majka Božja je i sama bila hodočasnica i putnica od trenutka Isusovog začeća do njegove smrti na križu.

»Vjerujem da je svatko od nas koji je danas došao ovdje, došao s nekom nakanom i potrebom, ali i željom da sebe vidi u pravom svjetlu i da se poput Naamana Sirca i gubavca Samarijanca vrati drugačiji svojoj kući. Da je ovaj put u oba pravca, put polaska i put povratka, ujedno i put obraćenja, zahvale i odluke da se nastavi hoditi u svjetlu riječi Božje i živjeti ne po našem nego po evanđelju Isusa Krista«, zaključio je biskup Ivica.

Nakon ispovijesti vjere, uslijedila je sveopća molitva – molitva vjernika koju su predmolili predstavnici sa pet naših otoka: Biserka Štromajer iz župe Ćunski, Marin Trinajstić iz župe Krk, Ankica Pičuljan iz župe Banjol, Aleksa Flego iz župe Vrana i Adriana Petrovečki Turkeš iz župe Novalja.

Sveta misa nastavljena je uobičajenim redom, a nakon popričesne molitve biskup Ivica je izmolio pred likom Gospe Trsatske molitvu posvete Krčke biskupije Majci Božjoj. Preporučivši Gospi našu domovinu Hrvatsku, a posebno naše otoke te moleći za mir u svijetu, Biskup je Majci Božjoj predao sve svećenike, redovnike i redovnice, Bogu posvećene osobe, obitelji, djecu i mlade te stare i bolesne osobe.

Nakon misnog blagoslova biskup, svećenici i vjernici uputili su se u svetište u ophod oko originalne ikone Gospe Trsatske. Zahvalni Bogu na ovome hodočašću i zajedništvu radujemo se idućemu te molimo: Gospo Trsatska, moli za nas.

JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

— Krk, 12. listopada 2022. —

U srijedu 12. listopada o.g. u Krku je održan jesenski plenarni svećenički sastanak. Uz biskupa mons. Ivicu Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana sudjelovali su svećenici: Zvonimir Badurina Dudić, Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić, Ivan Brnić ml., Frane Brozić, Ivan Buić, Tomislav Crnović, Marin Dašek, Tomislav Debelić, Anton Depikolozvane, Milivoj Guszak, Marin Hendrih, Josip Karabaić, Ivan Katunar, Ivica Katunar, Ivica Kordić, Petar Kordić, Josip Kosić, Marijan Kosić, Saša Malović, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Kristijan Perović, Matej Polonijo, Zvonimir Seršić, Filip Šabalja, Silvio Španjić, Antun Toljanić, Anton Turčić, Anton Valković, Franjo Velčić, Josip Vidas, Božidar Volarić, Slavko Zec, Robert Zubović, Mate Žic,

Andrija Živković, Denis Žuškin; redovnici: Antun Badurina, Anto Garić, Vitomir Glavaš, Tomislav Kero, Dominik Magdalenić, Ljudevit Maračić, Hrvoje Perković, Ivan Podgorelec, Ivica Strčić i Damjan Šeše; bogoslovi: Amadej Anić i Zoran Maričević.

Okupljanje je započelo u katedrali pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio o. Dominik Magdalenić OCD i zajedničkim klanjanjem.

Radni dio sastanka odvijao se u dvorani biskupije. Vodio ga je biskup mons. Petanjak. Govorio je o nekim aktualnostima u našoj biskupiji kao i njezinoj reorganizaciji koja se planira provesti. Pozvao je svećenike da se što zauzetije predaju pastoralnom radu na područjima na kojim djeluju. Istaknuo je kako je jedan od važnih temelja uspješnog pastora bratsko zajedništvo koje su svećenici pozvani izgrađivati i njegovati, a koje se očituje u odnosima prožetim međusobnim poštovanjem, izgradnjom, podrškom i suradnjom.

O ekonomskim pitanjima i promjenama koje će nastati uslijed uvođenja Eura kao službene valute u Hrvatskoj govorio je biskupijski ekonom vlč. Anton Depikolozvane.

Uslijedili su izvještaji biskupijskih povjerenika, ravnatelja Caritasa te predstojnika Katehetskog ureda. Povjerenik za mlade najavio je duhovne obnove te otočne i biskupijski susret mladih, povjerenik za obitelj Godinu posvećenu osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima, a ravnatelj Caritasa predstojeću akciju »Plamen za dvostruko dobro« i Nedjelju Caritasa. Izvještajima se pridružio i vlč. Ivica Kordić, krčki svećenik i misionar u Zambiji, koji je najavio osnivanje nove župe te izgradnju škole za osobe s intelektualnim teškoćama u misiji u kojoj djeluje te pozvao na podršku.

Sastanak je zaključen zajedničkom molitvom.

**MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP POVODOM
120. OBLJETNICE STAROSLAVENSKE AKADEMIJE
I 70. OBLJETNICE STAROSLAVENSKOG INSTITUTA**

— Krk, 20.-22. listopada 2022. —

Staroslavenska akademija i Staroslavenski institut

Povodom 120. obljetnice osnivanja Staroslavenske akademije u Krku 1902. godine i 70. obljetnice obnovljenog nastavka rada te iste institucije kroz Staroslavenski institut u Zagrebu 1952. godine, upriličen je u Krku od 20. do 22. listopada 2022., u organizaciji Staroslavenskog instituta, Krčke biskupije, Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Znanstvenog centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo i Slovansky ustav Akademie ved ČR, Praha, a pod pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora, međunarodni znanstveni skup pod naslovom »Glagoljaštvo: baština, tradicija, inovacija«. Proslava i simpozij započeli su svečanim otvorenjem u crkvi sv. Kvirina u Krku, u gradu gdje je prije 120 godina osnovana Staroslavenska akademija.

Uvodni program ispunjen je pozdravnim besjedama krčkoga gradonačelnika i predstavnika svih institucija uključenih u organizaciju skupa. Krčki biskup Ivica Petanjak istaknuo je u prigodnom govoru bitne oznake mukotrpnog nastojanja krčkog biskupa Antuna Mahnića kako bi osnivanjem Staroslavenske akademije učvrstio i unaprijedio jezik i kulturu crkvenoslavenskoga bogoslužja. Pjevačice iz Vrbnika otpjevale su crkvenu pjesmu *Sva časna jesí o Marije* i prenijele na prisutne barem mali dio sačuvanoga domaćeg drevnog melosa. Bočne dijelove crkve sv. Kvirina ukrašavali su izložbeni eksponati vezani uz glagoljsku baštinu i njezine promicatelje i učinile prostor toplim i prikladnim za događaj koji se obilježavao. Ovaj trodnevni znanstveni skup u pravom je smislu postao međunarodni jer u program uvrstio 72 predavača iz raznih zemalja, od daleke Amerike do susjednih slavenskih država, a referati su čitani na mnogim jezicima, i to dobrim dijelom na slavenskim jezicima, ali i na engleskom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Prvi radni dan u crkvi sv. Kvirina

Nakon svečanog uvodnog dijela uzvanici su kratko razgledali katedralu. Generalni vikar F. Velčić protumačio je glavne sadržaje središnjeg otočnog sakralnog zdanja, stolne crkve biskupa Mahnića, koja, uz preinake i dogradnje, odbrojava na istome mjestu petnaest stoljeća svoga postojanja. Krčki biskup organizirao je prijem i domjenak u Biskupskome domu.

Popodne istoga dana uslijedio je u crkvi sv. Kvirina niz predavanja prve sekcije u kojima su predavači htjeli osvjetliti pojedine elemente vezane uz posebice sačuvane liturgijske obrasce i tekstove staroslavenskoga bogoslužja.

Nastavak rada u hotelskom prostoru, posjet Jurandvoru i Vrbniku

Sljedeći dan, u petak 21. listopada, u dvorani hotela »Dražica« nastavljen je rad znanstvenoga skupa, istodobno u dvije odvojene sekcije, tako da su sudionici mogli sudjelovati u grupi koja im je sadržajima bila bliža. Predavači su upoznavali prisutne s novim spoznajama na području glagolizma do kojih su došli svojim istraživanjima. Među ostalim, F. Velčić je upoznao prisutne s dva srednjovjekovna glagoljska kodeksa u posjedu osorskog arhiđakona Matije Sovića.

U popodnevnim satima organiziran je stručni izlet u Jurandvor i Vrbnik. Akademik Mihaljević protumačio je u crkvi sv. Lucije značenje Bašćanske ploče. Zatim su svi zajedno izmolili *Otče naš* na staroslavenskom jeziku i *Pokoj vječni* za preminule tvorce prvoklasnog glagoljaškog spomenika kulture. Uslijedio je pohod Vrbniku. Domaći svećenik A. Bozanić proveo je sudionike kroz mjesto i ulice, pokazao bratovštinsku crkvu sv. Ivana i župnu crkvu. U župnoj kući moglo se iz neposredne blizine promotriti glagoljske misale i brevijare s predivnim inicijalima i ukrasima. Zajednička je večera upriličena u novootvorenoj *Pršutani*, a na jelovniku su se našli domaći otočni specijalitet šurlice.

Zadnji dan znanstvenoga skupa

Zadnji dan znanstvenoga skupa, subota 22. listopada, imao je na rasporedu najviše izlaganja koja su se doticala otočne problematike. A. Bozanić je govorio o ulozi glagoljaških notara 16/17. stoljeća u životu lošinjskoga puka; I. Botica o novom u hrvatskoglagoljskom notarijatu u Dubašnici; T. Galović o glagoljašu popu Ivanu Feretiću (1769-1839), a J. Vela, D. Ćosić i D. Runje pozabavili su se tekstovima iz *Brevijara Vida Omišljanina*.

Kraj trodnevnoga ciljanog znanstvenog druženja na Krku obilježen je otvaranjem izložbe Branka Kukurina u Malinskoj naslovljene: *Za Branka Fučića slovo tražeć u Malinskoj*, posvećene osobi koja je, među ostalim, ostavila za sobom remek-djelo monografiju *Glagoljski natpisi*.

Potom su sudionici nastavili put prema Zagrebu i puni dojmova oprostili se sa Krkom »eldoradom i kolijevkom glagoljice«.

Dr. Anton Bozanić

PREDBOŽIĆNI SUSRET REDOVNICA KRČKE BISKUPIJE

— **Krk, 23. studenog 2022.** —

Predbožićni susret redovnica Krčke biskupije održan je u Cresu u Benediktinskom samostanu sv. Petra, dana 23. studenog 2022.

Susret smo započeli molitvom koju je prevodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Nakon molitve pozdravio je sve prisutne sestre te zahvalio sestrama benediktinkama na gostoprimstvu. Poglavarica samostana Madre Terezija je pozdravila sve prisutne uz nekoliko prigodnih riječi o samostanu i životu sestara benediktinki, stavljajući naglasak na Benediktovo pravilo: *Moli i radi tako da se u svemu slavi Bog*. Upravo u ovom samostanu u Cresu živjela je i službenica Giacoma Giorgia Colombis o kojoj je s Marina imala predavanje. Između ostaloga, sestra Marina je u predavanju istaknula kako je službenica Božja Giacoma Giorgia Colombis (krsno ime Elizabeta) rođena 28. prosinca 1735. u Cresu, u plemićkoj obitelji. Od svoje pete godine odgajana je u Benediktinskom samostanu sv. Petra. Došavši do zrelije dobi obukla je habit i dobiva monaško ime Giacoma Giorgia. U samostanu je obnašala odgovorne samostanske službe, među kojima je bila i služba opatice. U velikom požaru koji je gotovo razorio samostan Giacoma Giorgia je doživljava snažan preokret u duhovnom životu. Nakon ovog događaja nastavlja još radikalnije ići putem kršćanskog savršenstva. Kao velika pokornica suobličava se mucu Krisotovoj trpeći za Tijelo Njegovo, za Crkvu. Njezin ispovjednik, vidjevši njezin nutarnji svijet i njezinu izraženiju težnju za savrшеноšću, nalaže joj da u duhu poslušnosti zapisuje sve što prolazi njezinom nutrinom. Giacoma je u molitvi bdjela danju i noću. Božja Riječ ju je kroz nutarnji govor savjetovala i nadahnjivala ispunjavajući je neizrecivim mirom i radošću. Kao

opatica je vrlo brižno skrbila za sestre, prema sebi je bila zahtjevna, a prema sestrama blaga i strpljiva. Osobito je milosrđe iskazivala siromasima. Giacomina Giorgia je preminula 28. lipnja 1801. uoči blagdana sv. Petra, a pogrebu je nazočio sav creski kler, građani i brojni siromasi. Na njezinom grobu u samostanskoj crkvi dogodila su se i tri ozdravljenja, nakon čega je crkvenim vlastima upućena molba za uspostavljanjem kanonskog procesa. Proces je počeo samo dvadeset dana nakon njezine smrti i trajao je samo tri mjeseca. U procesu su ispitani svjedoci, ali, nažalost, uslijed povijesnih zbivanja i ukinuća osorske biskupije obustavljen je biskupski kanonski proces. Danas se opet radi na obnavljanju procesa beatifikacije.

Nakon predavanja bila je prilika za svetu ispovijed te slavlje svete mise, koju je predvodio mons. Ivica Petanjak, uz koncelebraciju trojice svećenika. U nadahnutoj i poticajnoj propovijedi između ostaloga mons. Ivica Petanjak je istaknuo kako su se Židovi divili ljepoti Jeruzalemskog hrama, a Isus nagovješta njegovo razaranje pa je za njih Isusov govor bio bogohulstvo. Isus nam govori o svrsi svijeta, o smislu svijeta, a ne o kraju. Ako je Isus prošao putem križa ni mi ne možemo proći drugačije, nema dva puta spasenja, nego samo jedan i to po križu. Isus ostaje vjeran do kraja. Na križu jedino desni razbojnik u Isusu vidi spasitelja, dok su svi drugi na suprotnoj strani. Isusu predlažu da spasi sebe, da siđe s križa. Isus se nije okrenuo, nije poslušao poziv da siđe s križa jer onda bi pokazao da ljubi sebe. Isus mora ostati na križu jer nije došao sebe spasiti. I mi u životu možemo ući u napast biti kao i svi drugi. Problem je što je za nas križ muka, za nas je križ sve ono što ne želimo... Isusova logika je obrnuta, za Isusa je križ nešto pozitivno, svaki dan moram htjeti uzeti svoj život i živjeti ga. Križ nije zadnja riječ jer sve dobro ugrađeno u ovom svijetu ugrađeno je u jedno sveopće dobro koje ćemo jednom živjeti puninom novoga života. Na tom putu nismo sami. Pozvani smo koračati bez okretanja, bez smišljenih planova, s povjerenjem u Gospodina; znajući da Isus misli na svakog od nas. U postojanosti hodimo prema spasenju.

Susret smo zaključili zajedničkim druženjem.

s. Katarina Mikić

SASTANAK VODITELJA ŽUPNIH CARITASA

— Krk, 1. prosinca 2022. —

Caritas Biskupije Krk održao je tradicionalni godišnji sastanak voditelja župnih Caritas Biskupije 1. prosinca 2022. u dvorani Biskupije Krk. Biskupijski Caritas pridaje veliku važnost djelovanju župnih Caritas koji su jedan od temelja žive Crkve, te kroz ovakve susrete podržava, promiče i usklađuje njihovo djelovanje.

U Biskupiji je aktivno 25 župnih Caritas. Susret je započeo pozdravom ravnatelja Biskupijskog Caritas mons. Ivana Milovčića, a potom je duhovnom animacijom nastavio

biskup Ivica Petanjak. Usljedio je osvrt na djelovanje Caritasa u Biskupiji koje je predstavio djelatnik Biskupijskog Caritasa, kao i rezultate programa i projekata te akcija održanih u 2022. godini. Sastanak je završio kratkim neformalnim druženjem uz malu okrjepu.

Biskupijski Caritas pruža trajnu potporu djelovanju župnih Caritasa, a jedan od njegovih ciljeva djelovanja je organizirano karitativno djelovanje u župama biskupije, te kako bi ostvario te ciljeve organizira i provodi ovakve susrete. Uz ovaj susret Biskupijski Caritas nastoji još dva puta godišnje okupiti župne Caritase, i to na edukativnoj radionici za voditelje i na duhovnoj obnovi za sve volontere župnih Caritasa.

Jedan od razloga zašto Biskupijski Caritas stavlja naglasak na rad i djelovanje župnih Caritasa jest taj što su oni jedan od temelja žive Crkve. Svaka župa, da bi egzistirala kao kršćanska zajednica, mora imati tri dimenzije: slušanje Božje riječi, euharistiju i služenje (diakonia). Karitativno djelovanje očituje se upravo kroz služenje u djelotvornoj ljubavi – Caritasu. Zbog toga je župa srce Caritasa, a župni Caritas predstavlja najizvršniji oblik svjedočenja djelotvorne ljubavi i volonterskog angažmana vjernika laika. U župnim zajednicama volonteri – vjernici laici mogu najbolje prepoznati bližnje u nevolji i najbrže organizirati potrebnu pomoć. Kroz župne Caritase možemo najbolje doprijeti do onih pravih siromaha koji trebaju pomoć, a ne znaju kome se obratiti ili ih je sram moliti pomoć. Upravo u karitativnoj župnoj zajednici Crkva može najizvršnije živjeti duh djelotvorne kršćanske ljubavi.

*Robert Brozić,
koordinator projekata
za Caritas Biskupije Krk*

SUSRET BISKUPA IVICE PETANJKA S RAVNATELJIMA ODGOJNO-OBRAZOVNIH USTANOVA

— Krk, 7. prosinca 2022. —

U srijedu 7. prosinca u biskupskom domu u Krku biskup Ivica Petanjak susreo se s ravnateljima odgojno-obrazovnih ustanova na području Krčke biskupije, od dječjih vrtića pa do srednjih škola.

Susret je bio prigoda da se, nakon višegodišnje stanke, zajedno i u srdačnom ozračju, sagleda stanje vjeronauka u školama i suradnja s vjeroučiteljima.

U toj je prigodi vlč. Zvonimir Seršić, predstojnik Katehetskog ureda, održao prigodno predavanje o aktualnoj temi sinodalnosti i sinodalnom hodu u kojem se Crkva nalazi. Promišljanje je započeo slikovitim tumačenjem Berninijeve rimske fontane "4 rijeke" i anegdotom vezanom za nju, a zatim je protumačio što je Sinoda biskupa. Na koncu je izvijestio o prošlogodišnjem sinodalnom savjetovanju u Krčkoj biskupiji.

U ime biskupije zahvalio se svim ravnateljima i ravnateljicama na ugodnoj i profesionalnoj suradnji.

Susret je završen zajedničkim objedom.

OBILJEŽENA 102. OBLJETNICA PREMINUĆA SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA

— Krk, 7. prosinca 2022. —

U srijedu 14. prosinca, na obljetnicu preminuća sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, u krčkoj je katedrali slavljena svečana koncelebrirana euharistija koju je predvodio riječki nadbiskup i metropolit mons. Mate Uzinić. Koncelebrirao je krčki biskup mons. Ivica Petanjak te dvadeset i četvorica svećenika i redovnika. Pjevanje je animirao krčki katedralni zbor.

Pozdravni govor te dobrodošlicu predvoditelju slavlja i svima okupljenima izrekao je domaći biskup mons. Petanjak:

»Pri ulazu u katedralu ispod križa Krista rassetoga i Mahnićeva biskupskog gesla U križu je spas, već dvadeset godina po povratku sa zagrebačkog Ksavera počiva tijelo sluge Božjeg biskupa Antuna Mahnića, koji dočekuje sve one koji ulaze u ovu katedralu i potiče ih da pogledaju Krista rassetoga i podsjetite se da će, kad jednom poput njega završe zemaljski hod, biti suočeni s pitanjem jesu li za svoga života nosili svoj križ i je li on za njih bio sredstvo spasenja.

Na dan njegova rođenja za nebo, od srca pozdravljam sve svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i novake, Bogu posvećene osobe, crkveni zbor i ministrante, a posebno vas braćo i sestre koji se redovito okupljate u ovoj katedrali, kao i sve štovatelje sluge Božjeg biskupa Mahnića koji ovdje mole i traže njegov zagovor, dolaze i zahvaljuju na primljenim milostima.

Drago mi je da u našoj sredini mogu pozdraviti, po prvi puta novog riječkog nadbiskupa i metropolita Matu Uzinića, koji je svoju novu službu preuzeo u riječkoj katedrali na spomendan velikog biskupa Katoličke Crkve svetog Karla Boromejskog, a sada kao naš metropolit predvodi svetu euharistiju u spomen sluge Božjeg biskupa Antona Mahnića, koji svojom duhovnom veličinom nadilazi granice naše biskupije i svijetli cijeloj domovinskoj Crkvi. Dobro došli i molim vas da započnete ovu svetu euharistiju!«

Mons. Uzinić u propovijedi je rekao kako je djelovanje biskupa Mahnića uistinu uvelike nadilazilo područje Krčke biskupije te se svojim raznovrsnim i bogatim djelovanjem nametnuo kao aktivni protagonist svoga vremena. Uz isticanje Mahnićeva osnivanja Hrvatskog katoličkog pokreta, izdavanja raznih publikacija i zauzimanja oko očuvanje glagoljice, nadbiskup Uzinić posebno je naglasio Mahnićevo vrednovanje uloge laika u Crkvi: »Biskup Mahnić je povjerenje prema laikatu realizirao povjeravajući im istaknute

položaje i mjesta u Hrvatskom katoličkom pokretu. Posebno je imao povjerenja u mlade. Bio je svjestan da se velike stvari ne događaju preko noći, već da mlade ljude treba odgajati i formirati kako bi sutra mogli preuzeti odgovorne službe i dati svoj prilog društvu i Crkvi. To povjerenje u mlade razvilo je u srcima mladih ljudi osjećaj crkvenog zajedništva (*sentire com Ecclesia*).«

Napomenuo je također kako je važno da svoju vjeru hranimo na primjeru velikana naše povijesti, ali da budemo svjesni i promjena koje su nastale u društvu i kulture i okolnosti u kojima danas živimo pa time i onoga što ne možemo preslikati iz vremena kada su ti velikani živjeli. »Ovo se odnosi na naš osobni poziv, ali i na poziv Crkve u različitim vremenima. Tako, na primjer, mi danas ne možemo smatrati da su Katolička Crkva i moderno društvo nepomirljivi, kako su neki u Mahnićevo vrijeme mislili, nego u duhu Drugog vatikanskog sabora moramo tražiti put dijaloga s modrenim društvom koje je sekularno i pluralno.«

»Danas nam se, za razliku od Mahnićevo razdoblja prijelaza 19. u 20. st., valja zauzimati za dijaloški stav prema suvremenom društvu, u koncilskom duhu koji nas poučava autonomiji vremenitog poretka. Ne smijemo graditi zidove prema svom svijetu nego graditi mostove, pokazujući, ponajprije svojim primjerom, da je »Bog ljubio svijet« (Iv 3, 16), i to ovakav kakav jest – ne njegovu uljepšanu ili čistu verziju svijeta kakvu bismo mi htjeli i kakva, uostalom, uopće ne postoji ni u Crkvi, iako je mi licemjerno pokušavamo takvom pokazati. Moramo svijet kao Isus voljeti ovakav kakav jest. I davati mu, s ljubavlju kakvom je Krist ljubio nas, svoj kršćanski doprinos, zauzeto i inventivno kao što je to u svom vremenu i na svoj način činio biskup Mahnić. A za to je potrebno povjerenje prema ljudima i prema svijetu, onakvo kakvo je imao Isus koji se zato i utjelovio u naš svijet. I povjerenje u laike, osobito u mlade. Ako se to dogodi, ako pokažemo da imamo povjerenje u svijet, i u laike, i u mlade, onda će oni početi imati povjerenja u nas, a možda onda i u Boga, jer ćemo im pokazati Boga kakav doista jest. Ali, mi moramo učiniti taj prvi korak povjerenja, a ne se neprestano žaliti na nedostatak naše vidljivosti i da nas svijet ne uzima u obzir, da nas marginalizira i progoni. Bilo bi doista vrijeme da manje naglašavamo ono vrijeme kad smo bili progonjeni, kako bismo konačno kao Crkva, i kršćani katolici u njoj, mogli ovom svijetu davati ono što nas je Krist poslao činiti. A on nas je poslao navješćivati evanđelje svima i do kraja zemlje, što uključuje i njegove periferije na kojima se nalaze mnogi naši vjernici, osobito mladi. Tu mi se čini dobrim iskoristiti sliku pape Franje koja se dobro uklapa i u ovo vrijeme našeg došašća. To je slika Isusa koji kuca na vrata, ali ne da bi ušao u naš dom, nego da izađe iz našeg doma i s nama krene popravljati ovaj svijet, ozdravljati ga, s punim povjerenjem u ljude, vjerne ili ne, koji žele to isto, bolji svijet, ljepši i pravedniji svijet.«

Na kraju misnog slavlja biskupi, svećenici i redovnici okupili su se na grobu Sluge Božjega gdje je biskup Uzinić predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Irena Žužić

U BISKUPIJI ODRŽANO BOŽIĆNO ČESTITANJE**— Krk, 21. prosinca 2022. —**

U srijedu 21. prosinca, nakon dvogodišnje stanke, u prostorima Biskupije Krk ponovno je održano Božićno čestitanje kojem je domaćin krčki biskup mons. Ivica Petanjak, a koje okuplja svećenike, redovnike i redovnice, načelnike i gradonačelnike te predstavnike raznih obrazovnih, kulturnih, zdravstvenih i inih institucija koje djeluju na ovom području.

Nakon molitve Anđeo Gospodnji, pozdravnu riječ izrekao je generalni vikar mons. Franjo Velčić. Rekao je kako i nakon izazovnih pandemijskih godina te unatoč vremenima obilježenim sukobima i razaranjima, ipak kao vjernici s nadom i optimizmom stojimo pred otajstvom Božića. »Radosna vijest Božića rađa u nama svijest da smo po Betlehemskom Djetetu svi sinovi i kćeri Oca nebeskoga; u Božiću nam je darovana nada, dostojanstvo, zaštita i smisao našega života.

Poželjno je da se u vremenu koje dolazi i u godini koja je pred nama češće prisjetimo Božića i ugođaja obiteljskog zajedništva. A ovih smo dana bili svjedoci da se osjećaj obiteljskog zajedništva može stvarati i izvan obiteljskog kruga, kao što su športska društva, a onda, zašto ne, to ozračje proširiti i u školskim sredinama, poduzećima, našim radnim mjestima, crkvenim zajednicama — prvenstveno župnima i mjesnim zajednicama.

Dok se s jedne strane Božić komercijalizira — vidi se to najbolje u ovo predbožićno vrijeme — ima jedna druga razina slavlja Božića, a to je slavlje Božića u župnim zajednicama i posebno u obitelji, kada osjećamo toplinu, povezanost i želimo biti zajedno.

Ne smijemo stoga očajavati, jer Božić je za nas blagdan nade: nade i vjere da je Bog uvijek vjeran svojim obećanima, da je Bog Emanuel – s nama Bog. Ovo čudo Betlehema je izraz ljubavi, a ta ljubav, vječni Bog došao je k nama da nas prihvati i da nas učini velikima, sinovima i kćerima u svome Sinu.«

Prisutnima se obratio i biskup Ivica Petanjak koji je također naglasio važnost obitelji te odgajanja djece i mladih za obitelj, a to znači odgajati za ljubav, darivanje, zajedništvo, požrtvornost i ustrajnost.

Potaknuo je civilne vlasti da podrže obitelji jer na opstanku obitelji počiva i opstanak društva. »Bog se rodio kao svaki drugi čovjek – u obitelji — u jednostavnosti, poniznosti i malenosti. I mi možemo slaviti i živjeti Božić samo ako živimo u poniznosti, jednostavnosti i malenosti, podržavajući vrijednost i povezanost obitelji«, istaknuo je Biskup.

U ime civilnih vlasti, državnih i javnih službi i cijelog civilnog sektora, čestitku je izrekao gradonačelnik Krka Dario Vasilić, prof. Izrazio je radost što je ponovno moguće nastaviti dugogodišnji kontinuitet božićnog okupljanja i čestitanja. Istaknuo je kako unatoč izazovnosti vremena u kojem smo živjeli i živimo, u Božiću možemo pronaći rješenje, nadu i poticaj za izgradnju boljeg društva.

Biskup Petanjak čestitke je uputio i svakome ponaosob.

Irena Žužić

SADRŽAJ 2022.**1/2022.**

DOKUMENTI	3
Poruka Svetoga Oca Franje za 55. Svjetski dan mira (1. siječnja 2022.): Međugeneracijski dijalog, obrazovanje i rad: sredstva za izgradnju trajnoga mira.....	3
Poruka Svetoga Oca Franje za XXX. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2022.): »Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan« (Lk 6, 36). Ostati na putu milosrđa s onima koji pate	8
Poruka pape Franje za 56. Svjetski dan društvenih komunikacija (29. svibnja 2022.): <i>Slušati uhom srca</i>	11
Poruka u povodu Dana posvećenog života	15
Poruka Vijeća HBK za život i obitelj uz Dan života 2022.: Osobe s invaliditetom – dar, blagoslov i obogaćenje za obitelj, Crkvu i društvo	17
Poruka biskupa Ivica Petanjka za Svjetski dan bolesnika 2022.	20
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	22
Raspored krizmi 2022.....	22
Tečajevi pripreve za brak	22
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (5. ožujka 2022.)	23
Obljetnica ređenja biskupa ordinarija Ivica (22. ožujka) i biskupa u miru Valtera (15. ožujka) te njegov dijamantni svećenički jubilej.....	23
Milostinja IV. Korizmene nedjelje i mise »za duše« (27. ožujka 2022.).....	24
Sv. misa za pokojne biskupe, svećenike i redovnike (28. ožujka 2022.).....	24
Preduskrsni plenarni svećenički sastanak (Krk, 6. travnja 2022.).....	24
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja	25
Prve subote	26
IZ UREDA ZA OBITELJ	26
Obavijesti	26
IZ KATEHETSKOG UREDA	26
Korizmeni susret za odgojiteljice u vjeri i vjeroučitelj(ice) (Krk, 12. ožujka 2022.)	26
IZ POVJERENSTVA ZA REDOVNICE	27
Korizmena duhovna obnova (Krk, 16. ožujka 2022.)	27
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	27
Sjednica Upravnog vijeća Caritasa Biskupije Krk.....	27
Korizmena akcija »Zajedno možemo više«	27
Projekt »Prijatelji s mora«	28
Otkazani događaji.....	28
➤ Izvještaji	28
Akcija »Plamen za dvostruko dobro«.....	28
Adventska akcija »Zajedno možemo više«.....	28
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	29
Kronika krčkog biskupa	29
➤ Izvještaji	30
Biskup Petanjak krstio osmo dijete u obitelji Matić (Mali Lošinj, 16. siječnja 2022.)	30

Obilježen Dan posvećenog života (Krk, 5. veljače 2022.).....	31
S. M. Zrinka Roglić nova opatica benediktinskog samostana u Rabu	32
2/2022.	
DOKUMENTI.....	35
Poruka Svetog Oca Franje za Korizmu 2022.: <i>»Neka nam ne dozlogrdi činiti dobro: ako ne sustanemo, u svoje ćemo vrijeme žeti! Dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima« (Gal 6,9-10a)</i>	35
Poruka Pape Franje za 59. Svjetski dan molitve za zvanja (8. svibnja 2022.): <i>Pozvani graditi ljudsku obitelj</i>	38
Poruka Svetog Oca Franje za II. Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba (24. srpnja 2022.): <i>»Rod donose i u starosti« (Ps 92, 15)</i>	41
Papina poruka za Svjetski dan migranata i izbjeglica (25. rujna 2022.): <i>Bolja budućnost mora se graditi zajedno</i>	44
Pismo svećenicima o Sinodalnom hodu	46
Vijeće za nauk vjere HBK: <i>Kršćanska ženidba – sakramentalnost ženidbe krštenih vjernika</i> ..	49
Izjava Komisije HBK »Iustitia et pax« o ratu u Ukrajini: <i>Pravednost obvezuje na solidarnost s Golgotom ukrajinskog naroda</i>	59
➤ Izvještaji	62
Priopćenje s XXIV. redovitog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BIH I HBK	62
Potpisan Ugovor o Caritasu Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj	63
Priopćenje sa 64. zasjedanja sabora HBK.....	65
Održan redoviti polugodišnji sastanak Stalnog vijeća HBK i Vlade RH	67
Susret kardinala Parolina i hrvatskih biskupa u sjedištu HBK.....	68
Preč. Milan Zgrablić imenovan zadarskim nadbiskupom koadjutorom.....	70
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	72
Proslava sv. Kvirina 2022. godine.....	72
Dan svećeničkog posvećenja uoči Presv. Srca Isusova (Glavotok, 22. lipnja 2022.).....	72
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 8. srpnja 2022.).....	73
Duhovne vježbe svećenika	74
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE	74
Prijave za Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži	74
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	75
➤ Izvještaji	75
Prikupljen kombi maslinovih grančica za pomoć potrebitima	75
Hodočašće župnih Caritasa u nacionalno svetište sv. Josipa u Karlovcu.....	75
Humanitarna pomoć za Ukrajinu	75
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	76
Kronika krčkog biskupa	76
➤ Jubileji: Mons. Valter Župan slavi dijamantni svećenički jubilej	79
➤ Obavijest: Ljetovanje bogoslova	79
➤ Izvještaji	79
Održan korizmeni susret vjeroučitelja (Krk, 5. ožujka 2022.).....	79
U OŠ u Puntu održana vjeronaučna olimpijada (Punat, 15. ožujka 2022.).....	80

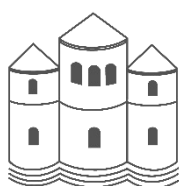
Duhovna obnova za redovnice Krčke biskupije (Krk, 16. ožujka 2022.)	81
Blagoslov opatice u Benediktinskom samostanu u Rabu (21. ožujka 2022.)	82
Biskup Petanjak primio gen. ministra Reda manje braće (Krk, 30. ožujka 2022.).....	84
Održan preduskršni plenarni svećenički sastanak (Krk, 6. travnja 2022.).....	84
Apostolski nuncij mons. Giorgio Lingua propovijedao na misi posvete ulja u Krčkoj katedrali (Krk, 14. travnja 2022.).....	86
Procesijom i misnim slavljem svečano proslavljeni Križi (Rab, 24. travnja 2022.)	87
Biskupijski susret mladih u molitvi i pjesmi (Rab, 24. travnja 2022.)	89
➤ IN MEMORIAM: Vlč. Nikola Ilijić (1936. – 2022.).....	90
3/2022.	
DOKUMENTI	95
Poruka Pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2022.): <i>Osluhni glas stvorenog svijeta</i>	95
Poruka Pape Franje za Svjetski dan misija 2022. (23. listopada 2022.): » <i>Bit ćete mi svjedoci</i> « (Dj 1, 8)	97
Poruka Svetoga oca Franje za 6. Svjetski dan siromaha (33. nedjelja kroz godinu, 13. studenoga 2022.): <i>Isus Krist radl vas postane siromašan</i> (usp. 2 kor 8,9)	101
Smjernice Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj svećenicima i crkvenim zajednicama u primjeni VIII. poglavlja postsinodske apostolske pobudnice Pape Franje <i>Amoris laetitia</i> (Rim, svetkovina Presvetoga Srca Isusova, 24. lipnja 2022.): » <i>Ususret svima bez iznimke</i> « (AL 309)	106
Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2022./2023.: <i>Nova evangelizacija za novo vrijeme</i>	112
Poruka mons. dr. Ivice Petanjaka, predsjednika Vijeća HBK za misije povodom Svjetskog dana misija (23. listopada 2022.)	115
➤ Izvještaj: Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK (Zagreb, 8. lipnja 2022.)	117
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	118
Izbor novog člana Prezbiterskog vijeća	118
Biskupijsko hodočašće na Trsat (9. listopada 2022.)	118
Plenarni svećenički sastanak (Krk, 12. listopada 2022.)	119
Katekumenat	119
Tečajevi pripreme za brak.....	120
Permanentna formacija mladih svećenika (Lovran, 15. i 16. studenoga 2022.)	120
Naši svećenički kandidati	121
IZ KATEHETSKOG UREDA.....	121
Biskupijski susret i stručni skup za vjeroučitelje i odgojitelje u vjeri (Krk - »Oaza Kraljice mira«, 24. rujna 2022.)	121
IZ POVJERENSTVA ZA MLADE	122
Adventska duhovna obnova za mlade (Ćunski-»Betanija«, 9.-11. prosinca 2022.)	122
IZ APOSTOLATA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO ŽENA: Godišnjica smrti sl. B. Marice Stanković	122
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK	123
➤ Najave: Akcija »Plamen za dvostruko dobro«	123
Akcija »Nedjelja Caritas«	123

Susret voditelja župnih Caritasa	123
Akcija »Zajedno možemo više«	124
Pomoć za Ukrajinu	124
Projekt »72 sata bez kompromisa«	125
➤ Izvještaji: Projekt »Prijatelji s mora« – ljetovanja za obitelji iz unutrašnjosti Hrvatske	125
Kuća za odmor »Dom Emaus« - ljetovanja za osobe iz Ukrajine	126
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	127
Kronika biskupa Ivica Petanjka	127
➤ Svećenici: Imenovanja i premještaji u Biskupiji Krk	129
➤ Izvještaji:	
U Krku svečano proslavljena svetkovina sv. Kvirina (Krk, 4. lipnja 2022.)	130
Obilježavanje obljetnica nadbiskupa Antona Tamaruta (Novalja, 11. lipnja 2022.)	132
Biskup Petanjak predvodio svečanu proslavu svetkovine Presvetog tijela i krvi Kristove (Krk, 16. lipnja 2022.)	134
Održan dan svećenika Otoka Krka (Glavotok, 22. lipnja 2022.)	136
Mons. Valter Župan proslavio dijamantni sveć. jubilej (Ćunski, 3. srpnja 2022.).....	137
Biskup Petanjak slavio euharistiju s misionarima okupljenima na 32. Susretu hrvatskih misionara i misionarki (Rijeka, 4. srpnja 2022.)	139
Država Japan vratila u Kampor dva ukradena lista psaltira iz 15. st.	140
Biskup Petanjak predvodio misno slavlje redovničkih zavjeta dviju službenica milosrđa s lošinjskog područja (Split, 27. kolovoza 2022.)	141
Djelatnici ureda i ustanova HBK posjetili Krčku biskupiju (9. rujna 2022.)	142
Održan Biskupijski susret ministranata (Krk, 10. rujna 2022.)	143
➤ Najava: Međunarodni znanstveni skup povodom 120 godina ustanovljena Staroslavenske akademije u Krku i 70 godina Staroslavenskog instituta u Zagrebu (Krk, 20. – 22. listopada 2022.)	144

4/2022.

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: BOŽIĆ JE ŽIVOT	147
DOKUMENTI	149
Poruka Svetoga oca Franje za 37. Svjetski dan mladih (20. studenoga 2022.): »Usta Marija i pohiti« (Lk 1, 39)	149
Poruka Svetoga oca Franje za 56. Svjetski dan mira (1. siječnja 2023.): <i>Nitko ne može spasiti sâm sebe. Krenuti ispočetka nakon covid-19 da bismo zajedno zacrtali putove mira</i>	154
Poruka Europske konferencije komisijâ Pravda i mir: <i>Istina i pravda - stupovi poslijeratne pravde</i>	157
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole (6. prosinca 2022.).....	159
Poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa prigodom Nedjelje Caritasa (6. prosinca 2022.): »Pratit će ih radost i veselje« (usp. Iz 35, 10)	161
Čestitka i poruka za Međunarodni dan osoba s invaliditetom (1. prosinca 2022.).....	163
➤ Izvještaji	164
Sastanak povjerenika za pastoral braka i obitelji i sjednica Vijeća HBK-a za život i obitelj (7. listopada 2022.)	164

Priopćenje sa 65. Zasedanja sabora HBK-a (19. listopada 2022.).....	166
Susret Stalnoga vijeća HBK s predsjednikom Vlade RH (28. studenoga 2022.).....	168
Sjednica Pododbora za osobe s invaliditetom i sastanak s udrugama i zakladama (2. prosinca 2022.).....	169
Sjednica Vijeća HBK za nauk vjere (7. prosinca 2022.).....	171
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	172
Pravilnik za provedbu financijskog sustava u Biskupiji Krk.....	172
Godišnje klanjanje Presvetom.....	179
Mise »Pro familia et iuventute«.....	180
Obveze prema Ordinarijatu.....	182
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja	182
IZ POVJERENSTAVA	183
➤ Iz Povjerenstva za mlade: Korizmena duhovna obnova za mlade (»Betanija«, 3.-5. ožujka 2023.)	183
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK.....	184
Sjednica Upravnog vijeća Caritas Biskupije Krk.....	184
Korizmena akcija »Zajedno možemo više«	184
Projekt »Prijatelji s mora«	184
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	185
Kronika biskupa Ivica Petanjka	185
➤ izvještaji	187
Caritasov »Dom Emaus« ovog ljeta ugostio 93 osobe iz Ukrajine.....	187
Jesenski susret vjeroučitelja (Krk, 24. rujna 2022.).....	189
30. Obljetnica Pokreta za život krčke biskupije (Malinska, 8. listopada 2022.).....	190
Održano biskupijsko hodočašće Majci Božjoj Trsatskoj (9. listopada 2022.)	193
Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 12. listopada 2022.).....	195
Međunarodni znanstveni skup povodom 120. obljetnice Staroslavenske akademije i 70. obljetnice Staroslavenskog instituta (Krk, 20.-22. listopada 2022.).....	196
Predbožićni susret redovnica krčke biskupije (Krk, 23. studenog 2022.).....	198
Sastanak voditelja župnih Caritas (Krk, 1. prosinca 2022.)	199
Susret biskupa Ivica Petanjka s ravnateljima odgojno-obrazovnih ustanova (Krk, 7. prosinca 2022.).....	200
Obilježena 102. obljetnica preminuća sluge Božjega b. Antuna Mahnića (Krk, 7. prosinca 2022.).....	201
U Biskupiji održano božićno čestitanje.....	203

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18,
HR-51500 KRK ; tel. 051/221-018; fax. 051/221-483;
e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar